

Extra Rantsoen Ritueele Plantenmargarine VOOR PESACHGEBRUIK.

Volgens Ministerieel Besluit wordt aan de Israëlieten in Nederland een extra rantsoen Ritueele Plantenmargarine voor Pesachgebruik verstrekt, tegen overgave van de speciale bon, die zich aan de Matzekaart bevindt.

Opdat een ieder bovengenoemd extra rantsoen tijdig in zijn bezit krijgt, worden de Winkeliers verzocht deze bons tegen overgave van een ontvangstbewijs van het publiek in ontvangst te nemen.

Deze bons moeten bij 20 stuks of veelvouden daarvan opgeplakt op kaarten, voorzien van duidelijken naam en adres, franco worden toegezonden aan de

N.V. SANA Plantenboter-Maatschappij,
Kloveniersburgwal 93 te AMSTERDAM,

waar op aanvraag de opplakkaarten gratis verkrijgbaar zijn.
De levering van deze Plantenmargarine geschiedt uitsluitend bij vooruitbetaling en wordt franco thuisgezonden.

De Verkoop prijs aan het publiek is 32½ Cent per ¼ K.G.

De Inkoop prijs voor den Winkelier is f 1.075 per K.G.

Het verdient aanbeveling voor het publiek, om hun bons zoo spoedig mogelijk in te leveren bij de Winkeliers, door wiens bemiddeling zij dit extra rantsoen wenschen te betrekken.

De ondergeteekende staat dan alleen in voor het כשרות van vleeschwaren, gebak en wijn door vereenigingen bij uitvoeringen enz. In zijn Res-sorten aangeboden, wanneer uitdrukkelijk van wege hem is vermeld, dat controle wordt uitgeoefend.

's Hertogenbosch 9 Adar II 5679.
10 Maart 1919.
De Opperrabbijn,
S. HEERTJES.

DE STER
Crediet-Mij.
33 Nieuwmarkt
Tel. 8782 N.
**COMPLETE MODERNE
WONING-INRICHTINGEN**
voor laagst, welk geen twee, op maat-
gemaakte amortisatie. - Stipet gebouwen.

Een zeldzaam aanbod!
**Bekend Astroloog verzendt
gratis proefbeschrijvingen.**

Het is te allen tijde het groot-
ste verlangen van ieder menschen-
kind geweest, om iets te weten om-
trent zijn toekomst, welke zich
steeds achter een geheimzinnigen
sluier verborgt, en het is jammer,
dat van deze nieuwsgierigheid door
sluwe personen zulk een misbruik
gemaakt is, dat tegenwoordig alles
wat bovennatuurlijk of onbegrijp-
elijk schijnt, met ongeloof en wan-
trouwen bejegend wordt.
Er bestaan echter ook werkelijke
geleerden, scherpzinnige denkers,
getrouwe raadgeverdermenschen
die het succes van hunne ernstige
studie en buitengewone gaven rain-
schuuts bewezen hebben. Men vindt
hen bij voorkeur op het gebied der
Astrologie, de Leer der Sterren,
die onder de Hoogere Wetenschap-
pen de bevoorrechte plaats schijnt
in te nemen.

In dit opzicht mag zeker in de
allereerste plaats genoemd worden
de Heer GASTON PREVEL. Deze
beroemde geleerde, die sedert eenige
jaren ons land tot verblijfsplaats
heeft gekozen, geniet een algemeene
bekendheid door den nuttigen raad,
waarmede hij degenen helpt, die
zich tot hem wenden.

Iets wat bijzonder tot vertrou-
wen slemt, is dat deze Astroloog,
overtuigd van de juistheid zijner
studie, bereid is, aan iedereen eene
kosteloze proeve van zijne kennis
te geven. Voor ieder namelijk, die
deze aanvraag, vervaardigt hij eene
beknopte schets, waarbij hij zijn
tijd en studie gratis ter beschik-
king stelt. Het spreekt vanzelf, dat
men de noodzakelijke onkosten van
porto, schrijfwerk, advertentiën,
enz., te betalen heeft, welke zich
echter tot het geringe bedrag van
25 cent beperken.

Dagelijks worden hem brieven
toegezonden van dankbare cliënten,
die er van overtuigd zijn, hun ge-
luk aan hem te danken te hebben.
Het doet ons daarom genoegen, dat
de Heer PREVEL ook de lezers van
deze Courant in de gelegenheid ge-
steld heeft, eene gratis proefbe-
schrijving aan te vragen, waarvan
zeker velen een dankbaar gebruik
zullen maken.

Hier toe behoeft men niets anders
te doen, dan zijn naam (met opgave
Mijnh., Mevr., of Mej.) adres en
juisten geboortedatum in eigen
handschrift te vermelden, en de
aanvraag, vergezeld van 25 cents
in postzegels voor onkosten, te
zenden aan:

GASTON PREVEL.
Astroloog.
Bureau D 34, den Haag.
Segherstraat 100.

DE TELEGRAAF is het blad, waarin elke adver-
tentie het MEESTE SUCCES heeft,
omdat de OPLAGE GROTER is dan die van alle
andere groote bladen in ons land; desniettegen-
staande zijn de ADVERTENTIE TARIEVEN het LAAGST.
Een accountants-onderzoek naar oplage en
lezerskring wordt den adverteerders toegestaan.

Amst. Glazenwasscherij en Jaloezieënfabriek,
W. H. SPIEGEL,
Overtoom 41-43,
AMSTERDAM.

Paaschballen
gefabricéerd onder Rabbinaal toezicht worden voor de stad
AMSTERDAM alléén
geleverd door
fa. S. MEIJER, AMSTERDAM
en verder **VOOR HET GEHEELE LAND DOOR**
fa. B. VAN BERG, WINSCHOTEN.

Daar slechts een beperkt quantum suiker hiervoor
door de Regeering is beschikbaar gesteld, is vroeg-
tijdig bestellen gewenscht.

H. BENJAMINS & ZON en **S. KROESE**
c.s., Makelaars, zullen ten overstaan van **Notaris**
L. A. BUTÔT, op **MAANDAG 17 MAART**
1919, des avonds na 6 uur in het Verkooplokaal
„FRASCATI” presentereen te verkoopen:

No. 1. **EEN WINKELHOEKHUIS**, waarin
CAFÉ MET VERGUNNING, aan het

WATERLOOPLEIN No. 27.
No. 2. Een daarnaast gelegen perceel aan de
Houtkoopersdwarstraat No. 7,
welke beide perceelen gemeen-
schap hebben.

No. 3. Een aangrenzend perceel aan het
WATERLOOPLEIN No. 29,
alle drie perceelen tezamen vormende **EEN HOEK-
COMPLEX.**

No. 4. Een pakhuis met bovenwoningen aan de
JODEN HOUTTUINEN No. 49b.

Te bezichtigen des Dinsdags en Donderdags,
alsmede op den Verkoopdag, van 2 tot 4 uur.
Bewijzen van eigendom en veilcondities liggen
ten kantore van voornoemden Notaris, Prinsengracht
No. 1013, ter inzage.

Wasscherij „Dubbelsblank”
Frans Halsstr. 43, Tel. Z. 2011
**SPECIAAL ADRES VOOR
OPGEMAAKTE WASCH.**
Vraagt prijscourant

Geef mij uw wasch.
ik bezorg hem u spoedigen helder
thuis. Billijk tarief. Niets wegraken
LEPELSTRAAT 64.
6227 Aanbevelend, **SILVA.**

**Maatschappij tot Nut der
Israëlieten in Nederland.**
AFDEELING: AMSTERDAM.
OPROEPING.

Onders en Voogden van Jonge-
lieden, uitmuntende door
aanslag en vlijt, die in aan-
merking wenschen te komen voor
steun om door bovengenoemde af-
deeling Hooger-, Middelbaar- of
Voortgezet Lager Onderwijs te ge-
nieten of tot eenig Ambacht of
Beroep te worden opgeleid, worden
verzocht hunne aanvragen daartoe
vóór het einde van de maand
April a.s. **schriftelijk** in te
dienen bij den 2en Secretaris, den
Heer A. VAN CREVELD Mz.,
N. Heerengracht 97, Albier.

**Aanvragen, na dien datum
ingekomen, worden niet in
behandeling genomen.**
N.B. Alle subsidien worden
slechts voor één jaar verleend en
moeten telken jare in de maand
April opnieuw bij den 2en Secre-
taris worden aangevraagd, met
overleggen der acten van het in
het afgeloopen schooljaar afgelegd
examen of anders beschei-
den, waaruit de vorderingen van
den gesubsidieerden blijken. 6267

Denkt er om
Abonnementsvoorwaarden te
vragen aan de 6234
Waschnrichting „ARBEID ADEL”
Amstelveld 347-349 Amsterdam
Telefoon Centrum 19.

KNIP-ACADEMIE
van **K. MUELLER,**
Nic. Beetsstraat 146.
SPREEKUR van 11-5 uur. 6213

GR. ELTE
Costumière.
SARPHATISTRAAT 122
TEL. Z. 4528.

De Twentsche Bank.

Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage, Utrecht, Zaandam.
Gestort kapitaal f 26.662.000. Reserven ca. f 11.000.000.
ten volle aansprakelijk voor de verbintenissen van:
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., 55 en 56 Threadneedle Street, Londen E.C.
B. W. BLIJDENSTEIN JUNIOR, Enschedé.
LEDEBOER & Co., Almelo.
Rekening Courant met Rentevergoeding.
In- en verkoop Wissels op Binnen- en Buitenland Vreemde Mon.
Compt. Incassering op Binnen- en Buitenland.
Remboursementen in Noord- en Zuid-Amerika. In- en Verkoop
Effecten.

Bewaring van Waarden-Safe Deposito.
Verzekering tegen verlies bij uitlijting van fondsen.
Voorschotten op fondsen en goederen.
Credieten aan Handelaren en Industrielen bij hare Afdeling
Credietvereeniging, hetzij tegen Borgstelling, Crediethypotheek
andere zekerheid hetzij in blanco.

Rente voor Deposito's.
Direct opvorderbaar 1 pCt.
Tien dagen opzegging 1½ pCt.
Een maand vast } of nader overeen te komen voorwaarden.
Een maand opzegging 2 pCt.
Drie maanden opzegging 2½ pCt.
Zes maanden 3 pCt.
Een jaar 4 pCt.
Van den dag der opzegging
wordt ½ pCt. minder rente
vergoed.

DAVIDSON & ZON

in Effecten en Assurantiën.
AMSTERDAM **DEN HAAG**
Rokin 34. 6224 Plaats 3.
Effectenorders, Prolongatie, Rekening-Courant:
TELEF. N. 7887, 9209 en BEURS 3808, 7887.

DE AMSTERDAMSCH VOLKSBANK LEIDSCHEGRACHT 22

verleent **VOORSCHOT** met aflossing in termijnen
of in Rekening-Courant tot f 3000.—
(Rente 6 pCt. alleen over het nog verschuldigde saldo. **GEEN AFSLUITPROVISIE!**)
Aanvraagbiljetten zijn verkrijgbaar ten kantore der Bank en aan de
Bureaux van de **SPAARBANK VOOR DE STAD AMSTER-
DAM** alwaar ook terugbetalingen kunnen geschieden

H.T. TAL & ZON

MAKELAARS in
ASSURANTIËN - HUIZEN.
HYPOTHEKEN - TAXATIËN.
PRINSENGRACHT 1083. Tel. N. 1510. Na 6 u. Z. 1510.

Sarphatistraat 22 **KALVERSTRAAT** Rozengracht 6

118
GEOPEND
ons tweede filiaal
Door ruimen voorraad
zijn wij in de gelegen-
heid aldaar dezelfde
gerenommeerde mer-
ken Sigaren te ver-
koopen als in ons
Hoofdmagazijn
SARPHATISTRAAT 22.
Telef. Z. 5429, 6976.
Aanbevelend, **JOHAN J. BOOT**

118
22 Sarphatistraat **KALVERSTRAAT** Rozengracht 6

GEOPEND

Joden Breestraat 56
een zaak in fijn Kristal en Porcelein.
Alle prijzen zijn streng concurreerend.
REINA COUZIËN.

Voordrachten aan het Ned. Israël. Seminarium.

Curatoren van het Ned. Israël. Seminarium maken bekend, dat
de Heer Opperrabbijn in het ressort Noord-Holland en de Heeren
Rabbijnen bij de Ned. Israël. Hoofdsynagoge te Amsterdam op het
daar toe door Curatoren tot hen gericht verzoek, welwillend zich
bereid hebben verklaard in dezen in de navolgende cursussen weke-
lijkse voordrachten voor de studenten aan het Seminarium te houden,
te weten:

de Heer **OPPERRABBIJN** over **Midrasch-literatuur**
op **DONDERDAG** van 3-4
de Heer **Rabbijn L. SARLOUIS** over **Bijbelstudien**
op **MAANDAG** van 3-4
„ **DINSDAG** „ 3-4
de Heer **Ph. COPPENHAGEN** over **Talmudstudien**
op **MAANDAG** van 10-12 v. m.
terwijl daarenboven de Heer **RECTOR VAN HET SEMINARIUM**
bereid is bevonden wekelijks voordrachten te houden gewijd aan
**Kritische Talmudbehandeling, Philosophische Thema-
ta, Apologetica en Philosophische Schrijvers** op
ZONDAG van 2-4 en 4-5
DINSDAG van 8½-9¼ v. m.
DONDERDAG van 8½-9¼ v. m.

Curatoren berichten, dat tot deze voordrachten met hunne ver-
gunning hoorders kunnen worden toegelaten tegen betaling, ten bate
van het Seminarium, van f 10.— per jaar voor de gezamen-
lijke Voordrachten.
Aanvragen ter verkrijging van de vergunning tot toelating moeten
worden gericht aan Scriba van Curatoren, den Heer A. J. ITAL-
AANDE, bij wien vóór het bezoeken der Cursussen het voor de
toelating verschuldigd bedrag moet worden gestort.

Curatoren voornoemd,
J. OPPENHEIM,
Voorsitter.
S. SEELIGMANN,
Lid-Secretaris.
's Gravenhage, 9 Maart 1919.
Amsterdam, 6264

TWEDE BLAD

VAN VRIJDAG 14 MAART 1919, No. 42.

De Opperrabbijn alhier brengt ter kennis van H.H. Winkeliers: a. dat zij hunne aanvragen voor de levering van

PAASCH-KOFFIE

hebben in te dienen bij het Rijkskantoor voor thee en koffie, afdeling Detailhandel, vóór 31 Maart e.k. onder vermelding van het gewenste quantum Koffie en van den naam en het adres van den leverancier;

b. dat zij ter verkrijging van

KALI-ZEEP

hunne bestellingen onvervuld dienen te richten tot de Koninklijke Zoutphensche Zeepfabriek voorheen B. A. ALBERS en Co. 6336

De Opperrabbijn der N.I.H.S. A. S. ONDERWIJZER. 10 Adar II 5679. Amsterdam, 12 Maart 1919.

Voor leden der beide Israëlische gemeenten, alhier, die nog geen Rijksmatsoekaarten in ontvangst hebben genomen, bestaat gelegenheid deze in ontvangst te nemen op **Maandag Dinsdag 17 en 18 Maart e.k.**, des voormiddags 9½-12 uur en des namiddags 2-5 uur aan de daarvoor aangewezen zittinglokalen in het schoolgebouw der Hoofdsynagoge, aan het J. D. Meyerplein 10 en aan de Secretarie der Port Israel Gemeente, Rapenburgstraat 197. De aanvragers moeten inleveren 2400 gram broodbons van de 92e en 93e broodkaartvakken gezamenlijk voor iedere R. M. K. en overleggen de hun door het Gemeentebestuur uitgereikte machtingkaart. 6377

De Kerkbesturen der beide Israël. Gemeenten alhier. Amsterdam, 13 Maart 1919.

De jongste Kerkeraadszittingen. Overzicht.

(Slot).

Wij wenschen nog een enkel woord te zeggen over de discussiën omtrent de salarieringschalen der godd. onderwijzers en het resultaat daarvan. Het K.B. had oorspronkelijk voorgesteld voor den g.o. laagsten rang de jaarwedde te bepalen op f1800—f1200, voor den middelsten rang f1900—f1400 en voor den hoogsten rang f1000—f1600; voor de bezitters van een godgeleerden graad f1100—f1700. Dit alles berekend voor twee schooltijden. De afd. N. Holland van Achawa kon zich evenwel niet met deze regeling niet vereenigen; zij had hiertegen twee bezwaren: vooreerst wenschte zij het maximum voor den laagsten rang te bepalen op f1600, en verder wenschte zij het verschil in maximum tusschen de verschillende rangen niet vast te stellen op f200, doch op f100, zodat de middelste en de hoogste rang resp. zouden komen tot een maximum van f1700 en f1800. Wij hebben in ons artikel over de begroting (17 Jan.) uiteengezet, dat wij met den eersten wensch van Achawa's afdelingsbestuur volkomen accoord gaan; een maximum van f1600 na 12-jarigen dienst is feitelijk nog te weinig, wanneer men let op de groote verantwoordelijkheid, die de godd. onderw. draagt, op de groote lichamelijke en geestelijke inspanning, die zijn ambt van hem vordert. Wij willen ons nu niet verliepen in de vraag, of de oorspronkelijke regeling al dan niet overeenkomt met de wenschen van het afd. bestuur N. Holland; wij willen ook niet ingaan op de vraag, of de Kerkeraad rekening moet houden met een, door den heer v. Creveld, geconstateerde, organisatorische onnauwkeurigheid van dit afd. bestuur, waardoor de wenschen der onderwijzers niet tot hun recht zijn gekomen; dit is alles slechts bijzaak. Wanneer de onderwijzers te weinig hebben gevraagd, pleit dit voor hun bescheidenheid en men mag hun dan toch geven, wat hun billijkerwijs toekomt. En f1600 is niet te veel.

Wij hebben ons evenwel verklaard voor het denkbeeld van het K.B. om het verschil tusschen de verschillende rangen op resp. f200 voor twee schooltijden te stellen. Het doet ons leed, dat de Afdeling N. Holl. van Achawa zich ook niet tot dit standpunt heeft kunnen opwerken; wanneer zij voor deze belangrijke zaak het advies had gevraagd van het D. B. van den Bond, zou zij misschien tot andere gedachten zijn gekomen. Waar de Statuten van Achawa volken nadruk leggen op de verdere studie en ontwikkeling van den godd.-onderwijzer, had men het moeten apprecieeren, dat het K.B. in den geest der Statuten handelend, door het toekennen van een flinke financiële verbetering bij het verwerven van een hogere diploma, den lust tot studie wilde aanwakken. De onderwijzer laagste rang moet in de toekomst een zeldzaamheid worden; onze jongere onderwijzers moeten voortuit, intellectueel voortuit. Het voorstel van het K.B. spoorde hen tot die verdere ontwikkeling groote lijks aan; dat de Afd. N. Holland hiertegen heeft geagereerd, kan haar niet tot verdere studie worden aangerekend. Wanneer men voor de oudere laagste rangen, die zich wegens hun leeftijd in gemoede niet meer voor een hooger rang kunnen bekwaamen, iets had willen doen, had dit door een overgangsmaatregel kunnen geschieden; maar men had het beginnel — f200 verschil — onaangetast moeten laten.

Het motief van den heer van Creveld en Dr. Arons, dat de g.o. met de laagste bevoegdheid wegens zijn tact vaak in een hoogste klasse leeft, kan niet ernstig bedoeld zijn; verliest deze tacticus dan zijn uitstekende pädagogische eigenschappen, als hij den middelsten rang behaalt?

De heer van Creveld heeft zich, ten gevolge van een nadere kennisneming van den staat der financiën, genoot gevoeld, van het oorspronkelijke Achawa-voorstel af te zien en een amendement in te dienen, waarbij als maxima voor de drie rangen bepaald worden resp. f1400, f1500 en f1600 voor twee schooltijden. Volgens dit amendement zouden dus de g.o. laagste rang met f200, die van den middelsten rang met f100 stijgen boven de schaal van het K.B., terwijl de hoogste rang in beide regelingen gelijk bleef. Aanneming van dit amendement zou volgens de bevestiging van den heer v. Creveld f3600 kosten. De heer v. Creveld stond hier voor de keus, niets te verkrijgen, door alles te eischen of iets te verkrijgen door weinig te eischen. Hij koos het laatste; hij eischte meer voor den laagsten rang, doch liet hiervoor het schoone beginnel van het K.B. — f200 meer voor iederen hooger rang — varen. Dat wij dit in het belang van het onderwijs betreuen, hebben wij reeds te kennen gegeven. De laagste rang hadden door een overgangsmaatregel geholpen kunnen worden. De heer Jacobson verklaarde het amendement v. Creveld volkomen te onderschrijven; de voors. van de Comm. v. Fin. en de voors. v. h. K. B. verklaarden dit echter onaannemelijk. Hiermede werd over

het lot van het amendement beslist.

De Voorzitter van het K. B. had evenwel reeds in uitzicht gesteld, in minnelijk overleg kleine verbeteringen te willen aanbrengen; het K. B. stelde dan ook bij de desbetreffende schaal voor, het maximum van den g.o. laagsten rang te brengen op f1800 (inplaats de oorspronkelijke f1200). Dit voorstel werd zonder hoofdlijke stemming aangenomen. Zoo was de verhouding tusschen de drie rangen geworden f1300, f1400, f1600. Nu was de verhouding evenwel verbroken en Mr. Israël stelde daarom voor, het middelste getal te brengen op f1450; wat de gemeente volgens den heer Maykels zou te staan komen op een meerdere uitgave van f750. De voors. v. h. K. B. wilde hierover eerst met zijn medeleden in dit college beraadslagen. Daarom schorste de voors. de vergadering. Na heropening deelde de voors. van het K. B. mede, dat het K. B. het voorstel Israël niet kan steunen. Mr. Israël handhaafte het evenwel en bij stemming verklaarde zich 12 leden vóór (onder wie de heer Maykels, voors. v. d. C. v. F.) en 8 tegen, zoodat het voorstel Israël werd aangenomen en de rekenkundige reeks hersteld. Men ziet, dat er heel wat gerekend en gepast en gemeten is, alvorens men eindelijk tot een resultaat is gekomen. Het slot van de historie is, dat tengevolge van de discussiën de laagste rang is gekomen van de oorspronkelijke f1200 op f1300, de middelste rang van de oorspronkelijke f1400 op f1450, de hoogste rang is gebleven op de voorgestelde f1600 en de bezitters van een godgeleerden graad eveneens f1700.

Van hetgeen verder bij deze zittingen verhandeld is, deelen wij nog mede, dat de heer v. Creveld een lans gebroken heeft voor een betere inrichting der tribune; dat de heer Groen geklaagd heeft over het geringe aantal vergaderingen (heeft de heer Groen geen medelijden met de verslaggevers en de overzichtschrjvers?); dat de heer Jacobson en Arons gepluit hebben voor subsidie aan de Joodsche Invalide en de eerste ook voor Sjemitras Sjabbos; dat het K.B. is verzocht praes-advies uit te brengen over het voorstel-Groen om tot een lager bedrag dan f450 in den H. O. te kunnen aanslaan; dat na aanneming van een motie der heer A. Asscher en een commissie is benoemd, die zal hebben te onderzoeken, welke voordeelen voor de gemeente gelegen zouden kunnen zijn in het brengen van het begrafeniswezen (en andere wezen) onder eigen beheer; dat het salaris van den assistent van de besnijdenissen is gebracht van f1600 op f1800; dat de heer E. Hen den titel van controleur voor den kerkelijken aanslag heeft verkregen; dat de reorganisatie van het halwezen nog in het stadium van voorbereiding verkeert en dat bij de behandeling de ontwerp-salarisverordening het oorspronkelijke artikel, waarbij de toekenning der periodieke verhoogingen afhankelijk werd gemaakt van de bekwaamheid enz. der ambtenaars in een meer zachtvaardige redactie werd vastgesteld.

Vergissing of erger?

In het Centr. Blad v. Israël. van 7 Maart j.l. vonden wij het vervolg eener redactionele bespreking van de jongste Kerkeraadszittingen. De schr. behandelde daarin het amendement-Davids in zake de rabbijnen honoraria. Ofschoon wij het met de door den schr. geleverde beschouwingen niet volkomen eens zijn, zouden wij daarop niet zijn ingegaan, ware het niet, dat de schr. ons en passant van onwaarheid beticht. Wij hebben in ons blad van 21 Febr. betoogd, dat men zich, wat betreft de verhouding van de jaarwedde van den rabbijn en die van den secretaris, geplaatst ziet voor een historisch geworden toestand. Tot 1889 genoot de secr. uit de gemeentekas f3600 en de rabbijn f2000 en de toonaangevers der orthodoxie wilden dezen toestand bestendigen, zelfs toen de z. g. liberale leden den rabbijn enige graden wilden doen stijgen. Men heeft weliswaar den rabbijn toch verhoogd, maar men dacht er niet aan, hem finantieel boven den secr. te plaatsen. Bij de indiensttreding van den tegenwoordigen secretaris werd de verhouding rabbijn: secretaris = f2400 : f3000, dus men handelt onbillijk, den secr. thans na jaren van trouwen dienst en toewijding van de plaats, die hij inneemt, te verwijderen. Zoo luidde kort ons betoog.

Wat zegt nu het C. B.? „Maar — werd aangevoerd — waarom juist nu uw verzet? Het salaris der rabbijnen was immers altijd lager dan dat van den secretaris?” Daar nu niemand anders dit element in het debat heeft gebracht, kan de redactie van het C. B. op niemand anders doelen dan op ons. Wij zijn de „aanvoerders” van het door haar bedoelde argument tegen het voorstel-Davids. Waar om deze redactie niet nadrukkelijk heeft gezegd, dat zij het op ons gemunt had, begrijpen wij niet goed.

Doch ter zake. Berustte dit argument op waarheid? In geen deele, zoo meent deze waarheids-lievende schrijver. Luister: „Maar het is niet waar, dat het salaris van den secr. steeds hooger was dan dat der rabbijnen. Het salaris van den eersten-genoemden functionaris was integendeel voorheen lager dan dat der geestelijkheid. Reeds toen het honorarium der rabbijnen op f2000 en f2300 was vastgesteld, bedroeg het salaris van wijlen den heer v. Ameringen f1500; wel genoot hij bovendien een belangrijke persoonlijke toelage, die zijn salaris verre overtrof, maar het salaris bedroeg niet meer dan de zooveel genoemde som”. Zoo spreekt de redactie van het C. B. v. l. in N. van 7 Maart j.l. In haar blijde verrassing over haar vermeende uitvinding, ziet de red. C. B. over het hoofd, dat zij, indien haar bewering juist was, onze argumentatie niet weinig versterkt zou hebben. Wanneer de heer v. Ameringen z. g. inderdaad een lager salaris genoten had dan de rabbijnen en hij alleen door zijn personeele toelage deze in inkomen had overtroffen, zou toentertijd het beginsel hebben gegolden, dat een secr. een lager jaarwedde moet genieten dan een rabbijn. Men heeft daarom evenwel den nieuwen secr. aangesteld op f3000 salaris en den nieuwen rabbijn op f2400, dus de Kerkeraad is dan tot de conclusie gekomen, dat een secr. hooger moet gehonoreerd worden dan een rabbijn en de stabiliteit in bestuurszaken eischt dus, dat men na enige jaren daarin geen verandering bringe. De tegenwoordige secr. zou den nog meer aanspraak hebben op de handhaving der huidige verhouding.

Wat is echter het geval? Was werkelijk het salaris van den secr. lager dan dat van den rabbijn, toen deze laatste f2000 en f2300 genoot? Zoolz de redactie v. h. C. B., deze personificatie der waarheid, het voorstel?

Wij hebben voor ons liggen de ontwerp-begroting der Hoofdsynagoge over 1887. En we lezen: Hoofdstuk II, Rabbinaat. post 2, honorarium van 3 rabbijnen à f2000 : f6000. Verder: Hoofdstuk IV, Administratie: Bezoldiging v. d. Secretaris f2500, personeele toelage f1100 = f3600.

Wij nemen vervolgens voor ons de ontwerp-begroting over 1895. En we lezen: drie rabbijnen à f2300 = f6900. Bezoldiging van den Secretaris f2500, personeele toelage f1150 = f3650.

Het is dus niet waar, dat het salaris van den secretaris altijd lager was dan van de rabbijnen, ook toen deze f2000 en f2300 traktement genoten, integendeel en bij den nieuwen secretaris heeft men nog wel een groot deel der pers. toel. in het salaris opgenomen.

Wij zullen het hierbij laten. We hebben met genoegen uit het artikel gezien, dat de redactie van het C. B. het geestelijk gezag zoo hooghoudt. Wij hopen, dat haar praktijk steeds met de theorie in overeenstemming zal blijken. Maar door onjuiste voorstellingen dient men het geestelijk gezag niet-

Verlof voor Israëlische militairen.

Onvoorziene omstandigheden voorbehouden, moet aan Israëlische militairen die niet in een tuchtklasse geplaatst zijn, of op de hierna te noemen dagen en de daaraan voorafgaande dagen, waarop eventueel wordt gereisd, niet onder straf verkeer, doorcompagnies (eskadrons, fort, detachement) commandanten en voor zooveel officieren betreft door hun naast hooger chef, tot verving van het Israëlische Paascheest — voor zooveel de noodzakelijke diensten zulks zullen toelaten — gelegenheid worden gegeven, indien zij dit wenschen, de feestdagen 15, 16, 21 en 22 April a.s. in hun gezinnen te vertoeven, en wel door hun vrijstelling van dienst of verlof te verleenen, zoodanig, dat zij niet na het invallen — of vóór het eindigen — van de feestdagen behoeven te reizen.

De volgens het vorenstaande te verleenen verloven tot een gelijk aantal dagen (de reisdagen niet ingerepen) in mindering van de algemeene verloven door den Opperbevelhebber van Land- en Zeemacht toegestaan.

In garnizoenen, kantonnementen en verdedigingswerken, waar het aantal Israëlieten een belangrijk deel der sterkte bedraagt, behoeven in verband met de aan militairen van andere gezindten te verleenen algemeene verloven, voor zooveel noodig, het verlof en de gelegenheid om de godsdienstplichten te vervullen, naar billijkheid, in evenredigheid van het aantal militairen van iedere gezindte en in verband met de dienstbelangen te worden geregeld.

Wanneer Israëlische militairen op de middendagen van hun Paascheest van en met 17 April tot en met 20 April a.s. moeten deelnemen aan eenigszins langdurige oefeningen of marschen, moet hun worden vergund zich vooraf te voorzien van spijs en drank, voor hen op die dagen geoorloofd.

Voorts behoort aan Israëlische militairen, die vrijgesteld zijn van deelneming aan de soldatenmenage onder toekenning van de vergoeding wegens gemis van levensmiddelen, voor het tijdvak van en met 15 April tot en met 22 April a.s. ontheffing te worden verleend van de aan bedoelde vrijstelling verbonden voorwaarden, dat de plaats waar en de tijd, waarop zij hun spijsen verkregen aan de goedkeuring van den commandeerenden officier onderworpen zijn.

STADSNIEUWS.

KERKERAAD.

Naar wij vernemen, vergadert de Kerkeraad der N. I. Hoofdsynagoge Maandagavond 24 Maart a.s.

RESSORTALE RAAD.

De Ressortale Raad van Noord-Holland vergadert Zondag 30 Maart a.s.

תלמוד תורה

In bovengenoemde vereniging zal de weloew. heer L. H. Sarlonis שבת a.s. een voordracht over „een sprookje” houden. Aanvang 12½ uur. Dames en niet-leden hebben hierbij recht van toegang.

עבודת הקרבן

A.s. Zaterdagavond (פרים) zal ter Nieuwe Synagoge לרוד ברוך door het koor met voorzangers-solo's worden voorgedragen.

De Holl. Drukkerij zendt ons ter aankondiging een no. van de serie „Mannen en Vrouwen van Betekenis”, behandelend president Wilson. Het boekje is geschreven door den heer H. Ch. G. J. v. d. Mandere en zal zeker veler belangstelling wekken.

GEMEENEVOLKSTUINEN.

Naar ons medegedeeld wordt, zijn er in de verschillende complexen der Gemeentevolkstuinen nog enige tuinen te huur. Zij, die nog niet een tuin van de gemeente in huur hebben en er een wenschen te huren, kunnen schriftelijk een verzoek daartoe doen aan het bureau der gemeentelijke Rentegevende Eigendommen, O. Z. Voorburgwal 127. Nadere bijzonderheden vindt men onder de rubriek advertenties van dit blad.

PURIMAVOND.

De afdeling Amsterdam van den Ned. Zionistenbond organiseert Maandagavond 17 dezer (Purim-Susan) te 8 uur een openbare Purimbijeenkomst in de groote zaal van het gebouw van de Mij. voor den Werkenden Stand.

Een joodsche halslager gerehabiliteerd

De heer O. E. Vega, sedert jaren slager in de Israël. vleeschhal te dezer stede, tevens tot voor kort, gedurende meerdere jaren achtereen voorz. van de Israël. Halslagersveren. „Rensgezindheid”, was voor ongeveer een jaar geleden gedurende eenige maanden achtereen leverancier van vleesch zoowel voor de joodsche als voor de algemeene centrale keuken.

Tu dien einde, had de heer Vega, gelijk vanzelf spreekt, steeds groote hoeveelheden vleesch ter bewerking in voorraad. De directeur van het Gem. abattoir te dezer stede, van rijkwege belast met het toezicht en de controle op de distributie van vleesch, meende den heer Vega er van te moeten verdenken, dat hij van den grooten voorraad vleesch, bij hem aanwezig, ten behoeve van particuliere cliënten misbruik maakte en deed op 1 April 1918 den geschenen voorraad vleesch, bij den heer Vega aanwezig, in beslag nemen. Bovendien werd op 11 April 1918 op last van den directeur van het abattoir een tweede partij vleesch bij den heer Vega in beslag genomen, op grond, dat deze partij in staat van bederf zou verkeeren.

Tengevolge hiervan werd aan den heer Vega de leverantie van vleesch aan de beide centrale keukens ontrouwen, werd hij van de ontvangst van distributie-vleesch uitgesloten, en werd hij feitelijk gedwongen, zijn functie als voorzitter van de joodsche halslagersvereniging neer te leggen.

De heer Vega, bewust van zijn volkomen goeden trouw, niet genezen, zich ook maar eenige smet te laten aantoonen, stelde terstond pgingen tot rehabilitatie in het werk. Daarbij kon hij een schitterend attest van de directie der gemeentelijke centrale keukens overleggen, waaruit bleek, dat hij juist steeds tot volle tevredenheid zijn plicht als leverancier had vervuld.

Het is ons aangenaam thans te kunnen mededeelen, dat de heer Vega er volkomen in geslaagd is, zich van de hem aangewreven blaam te zuiveren. Immers bij schrijven van den heer Burgemeester van Amsterdam werd ter kennis van den heer Vega gebracht, dat overeenkomstig het advies van den gemeente-advocaat mr. J. Kappeyne van de Coppelio de inbeslagneming van vleesch dato 8 April 1918 als onrechtmatig moest worden beschouwd en dat aan den heer Vega vanwege de gemeente hiervoor volledige schadevergoeding zou worden toegekend. In de tweede plaats betreffende de beschuldiging van het in voorraad hebben van bedorven vleesch, waarop op aanklacht van den directeur van het abattoir een strafrechtelijke vervolging tegen den heer Vega plaats had, heeft de arrondissemens-rechtbank te Amsterdam 6e kamer na uitvoerig onderzoek bij vonnis dato 4 Maart 1919 den heer Vega in allen deele vrijgesproken.

Als advocaat van den heer Vega soowel in zijn actie tot schadevergoeding tegen de gemeente Amsterdam als ter verdediging voor de rechtbank fungeerde mr. I. van Creveld, advocaat alhier.

BINNENLAND.

ROTTERDAM. Voor de afdeling Rotterdam van de Alliantie Israëlische Unie hebben Zondagavond de heeren mr. B. E. Asscher, algemeen voorzitter van de Alliantie in Nederland, te Amsterdam, en de redacteur van het orgaan der vereniging, de heer J. E. van der Wielen, uit 's Gravenhage, het woord gevoerd. Mr. Asscher sprak over de rol van de Alliantie bij de oplossing van het Joden-vraagstuk; de heer van der Wielen over het Amerikaansche Jodendom.

Met een herinnering aan het congres in het Concertgebouw te Amsterdam op 17 Februari 1918 gehouden, ving mr. Asscher zijn toespraak aan.

De heer van der Wielen verhaalde na een pauze, wat hij op een reis door Amerika van het Jodendom daar gezien en ondervonden heeft. In het bijzonder wees hij op de groote mildheid van de Amerikaansche Joden, als het er om gaat het lot van ongelukkige rasgenooten te verlichten en hij riep zijn hoorders aan, hen in dit opzicht na te volgen.

— Onder voorzitterschap van den heer M. Kattenburg Jr. is Maandagavond de jaarlijkse vergadering gehouden van „Montefiore”, vereniging tot ondersteuning van behoeftige passanten te dezer stede.

Aan het jaarverslag over 1918, door den secretaris den heer J. M. Schnitzler, in deze vergadering uitgebracht, is het volgende ontleend:

Van het hoofddoel der vereniging, steun aan de emigratie, die bijna geheel stil stond, moest afgeweken worden, daarentegen aan de hier toegestroomde vluchtelingen, in hooger mate dan in 1917 steun verleend worden. Onderzocht werden 196 gevallen, zich nitstrekkende over 551 personen. Voor hen werd voor voeding, kleding, schoeisel, reiskosten en giften een aanzienlijk geldbedrag vereischt. Bovendien werd bijgedragen in de verzorging van 28 gezinnen buiten het aysl, hier en elders gevestigd.

Behalve daadwerkelijke steun over emigranten en vluchtelingen bewezen, stond de vereniging honderde vreemdelingen en landgenooten met raad in velerlei opzichten ter zijde.

Blijken van belangstelling in het werk der vereniging door leden en anderen werden meermalen dankbaar aanvaard.

De heer T. van Cleef Szn. meldt in zijn rekening en verantwoording als penningmeester, dat het kapitaal op 1 Januari j.l. f6246.84 bedroeg. De bijdrage der regering bedraagt f14.910.01, aan giften kwam in f4652.94, aan contributies f4611.16/4, aan subsidie van de I. C. A. te Parijs f1730. De verpleegkosten in den vorm van geldelijken steun bedroegen f11.570.65, de huishoudelijke uitgaven f7778.32. De totale kasontvangst was f37.861.48.

De heeren M. Kattenburg Jr., T. van Cleef Szn. en E. J. Sanson werden als bestuursleden herkozen.

Met opdracht maatregelen te beramen tot uitbreiding van het ledental en tot stijving van de kas der vereniging, werd een commissie benoemd, bestaande uit de heeren E. J. Sanson, M. Catz en I. Leuvenberg, waarna de vergadering gesloten werd.

De nieuw benoemde Opperrabbijn van Groningen.

Onze correspondent te Groningen schrijft ons:

Zoo is dan, na bijna een jaar, want het אבן-jaar over wijlen Opperrabbijn Hamburg spoedten einde, voorzien in de vacature van Opperrabbijn van het synagogaal ressort Groningen. In de j.l. Zondag onder voorzitterschap van den heer S. M. Meijer gehouden vergadering van het syn. ressort, den Kerkeraad der Joodsche gemeente van Groningen en het kiescollege uit die gemeente, werd dan eindelijk de definitieve verkiezing van een Opperrabbijn aan de orde gesteld. In de omgeving van het Joodsche gemeentegebouw was het heel den middag druk, en de groote vraag, wie Raay van Groningen zou worden, beheerschte aller gesprekken. En wij, die ons oor bij voorkeur te luister leggen, daar waar de levensaad van „de kehille” het levendigst klopt, vingen daar — in het hartje van onze Jodenbuurt — menig ontevreden klank op, over de ondemocratische wijze waarop in Groningen, trouwens geheel en al in strijd met het woord van Israëls wijzen, de verkiezing van een Opperrabbijn plaats heeft. 1)

De nestor van den Kerkeraad, tevens vice-voorzitter van het Synagogaal ressort Groningen, wees op het gewichtige van dit oogenblik, verheugde zich over de groote belangstelling van het publiek, waarin spr. een bewijs ziet, dat het geestelijk longer heeft, en daarom vraagt om een nieuwen Opperrabbijn. En Groningen kreeg enkele minuten daarna haar nieuwen Opperrabbijn, in den persoon van den weloew. heer A. Asscher, die 26 van de uitgebrachte 45 stemmen verwierf. Opperrabbijn Hirsch kreeg 18 stemmen.

Een spannend oogenblik! De voorzitter constateerde het feit, dat de heer Asscher door God tot onzen geestelijken herder geroepen is. Onzen nieuwen Opperrabbijn onze hartelijke gelukwenschen en de verzekering, dat wij hem zullen geven alles wat in ons is, om de zaak van het waarachtige Jodendom en de gemeente die ons lief en dierbaar is, כרכב שלם, te dienen.

Van deze plaats behoeft niet — hetgeen wij elders deden — een uitvoerige levensbeschrijving te worden gegeven van den heer Asscher. Het Nederlandsch Jodendom kent den sympathieken Asscher, teig van een der meest vooraanstaande Joodsche families te Amsterdam, kent den jeugdigen Talmudist, die weldra in het huwelijk zal treden met een dochter van den bekenden dr. Pirkhoff.

Opperrabbijn Asscher zal in Groningen בעזרת ה' een heerlijke toekomst tegemoet gaan, wanneer hij steeds in het oog houdt het belang van de Joodsche gemeente van Groningen en ressort.

En wanneer hij dan binnenkort in Groningen geïnstalleerd zal zijn, dan zal hij, wanneer hij zich slechts alleen geeft aan de taak onzen nieuwen Opperrabbijn als zoodanig opgedragen, ontwaren, hoe goed hij zal kunnen medewerken met mannen, die zijn benoeming niet wenschten, doch die nu, nu hij onze Opperrabbijn is, toch met hem zullen willen samenwerken tot heil van het Ressort en de Joodsche gemeente van Groningen, לארץ ייט.

De uitslag der verkiezing werd dadelijk na het bekend worden daarvan door het Nieuw Israel. Weekblad per bulletin den gemeentelieden medegedeeld. Een attentie, die zeer op prijs werd gesteld.

1) Wanneer de verkiezing heeft plaats gehad volgens de bepalingen van het ressortal reglement heeft men geen reden tot klagen. Men had dan voortaf moeite moeten doen, de Verordening „in democratischen geest” te berzelen. (Hsz.).

GRONINGEN. In de j.l. Zondagmorgen gehouden vergadering van het synagogaal ressort Groningen, werd aan den heer W. Boutelje Jr. op diens verzoek eervol ontslag verleend als secretaris en werd met ingang van 1 Juli a.s. als zoodanig benoemd de heer A. Hirtz, secretaris van de Joodsche gemeente te Groningen.

Den heer Hirtz onze innig-gemeende gelukwenschen met deze benoeming. Wij wenschen dezen ijverigen ambtenaar toe, dat hij de belangen van ons ressort nog lange jaren op de hem voorbeeldige wijze zal kunnen behartigen לימים.

DEDEMSVAART, 9 Maart. Hedenmiddag hield de damesvereniging קשר נכרי een zeer geani-

meerde algemeene vergadering. Nadat de presidente, mevr. A. v. Gelder-Mogendorff, met een hartelijk welkomwoord de vergadering geopend had, werden door den secretaris de notulen voorgelezen en door de penningmeesterrekening en verantwoording gedaan. In plaats van mevr. A. Denneboom-Spier, die wegens vertrek bedankte, werd mevr. R. Lemaire-v. Adelsbergen tot penningmeesterrekening gekozen, terwijl wegens bedanken van den secretaris, den heer I. Denneboom, besloten werd het bestuur met één lid uit te breiden, welk nieuw lid het secretariaat zal waarnemen. Hiertoef werd gekozen mevr. S. Philipson-Hoogstraal.

Dere laatste dankte aan het einde der vergadering namens allen den heer en mevr. Denneboom voor alles, wat zij voor de vereniging gedaan hadden en uitte haar beste wenschen voor hen in hun nieuwe standplaats. De heer Denneboom dankte voor deze hartelijke toespraak en sprak zijn beste wenschen uit voor de vereniging.

LOCHEM. Hoort men in den regel weinig nieuws van onze קהלה, dezen keer echter willen we iets aan de vergetelheid ontrukken. Dinsdag 1 April a.s. zal het 30 jaar geleden zijn, dat onze geachte en bemiddelde „Merster“, de welder heer B. Keizer, hier als רבי ושו"ת geïnstalleerd werd. Wat hij in dezen tijd in en voor onze קהלה gedaan heeft, kan onmogelijk met de pen beschreven worden. Ieder kent en erkent hem, om zijn jovialiteit, rechtchapheid en toegankelijkheid en, last not least, om zijn oprecht vroomheidszin. Zelfs andersdenkenden in onze gemeente noemen hem den „Meester“. Wat hij als רבי presteert, behoeft ik waarlijk niet te vermelden, alleen, dat zijn krachtige, aangename stem nog even helder en frisch klinkt als voor 30 jaar. Dat deze dag voor den jubilaris niet onopgemerkt zal voorbij gaan, daaraan zal niemand twifelen. Wij wenschen den geachten jubilaris, dat hij nog tal van jaren te midden van zijn familie en gemeentelieden zijn beste krachten aan onze dierbare gemeente zal kunnen wijden.

ה יאריך ימי ושנותיו בטוב ובנעימים אמיין

KUNSTNIEUWS.

De Cabaretavond in Bellevue.

Onderwijl ik dit schrijf, weigelt een bonte mengeling van kleurige toiletjes rond op de maat van de muziek. Twee strijkljes spelen er lustig op los — nieuwerwetse steps — het schoone geslacht beweegt zich veel elegantie ten-toon-spreidend tusschen stoelen en tafeltjes, thee, koffie, limonade, gebakjes, bonbons of champagne aanbiedende aan de liefdadig gezinde dames en heeren, die heden (Woensdag) avond de zalen vullen van Bellevue.

Pianiste, de oolijkerd, voor wereldalheidsfeesten bijna onmisbaar en die ook als conferencier zeker geen slecht figuur slaat, kondigt de pauze aan. Het publiek, talrijk in aantal, heeft zich naar de aangrenzende zalen begeven om te genieten van het vele goede en schoone, dat daar gehouden werd, maar bovenal om zijn opvaardigheid te toonen.

Het Geslacht voor Port. Israël. Gehuwde Oudheden aan de Mijderstraat, dat ruim 32 jaar bestaat, heeft steun nodig. Men staat hier steeds voor een deficit, wat de voorzitter van de propagandacommissie, tandarts Paerl, in zijn openingsrede liet uitkomen. De heer Paerl heeft voorts een beroep gedaan op de aanwezigen, een elk aangespoord de stichting te steunen, en menigen heeft aan zijn roepstem gehoor verleend, waardoor vermoedelijk een belangrijk bedrag kan worden afgedragen. De voorzitter heeft zijn dank gebracht aan enkele dames en heeren, die zich zeer verdienstelijk hebben gemaakt bij de regeling van dezen feestavond en in het bijzonder heeft hij den penningmeester, den heer A. de Torres, zijn erkentelijkheid betnigd.

Het programma heeft de aanwezigen veel genoegen verschaft en was rijk aan verscheidenheid. Lola Cornero is als steeds hoogst verdienstelijk geweest, Pianiste en Hensing hebben hun reputatie weder schitterend gehandhaafd, Leon Rudelsheim, uitstekend begeeld, toonde zich een violist met bijzondere kwaliteiten, en James Meijer's leerlingen voerden onder zijn leiding een menuet uit, waarmede een welverdiend succes werd behaald.

Het feest heeft tot laat in den nacht voortgeduurd en het resultaat kan niet anders dan schitterend zijn geweest. Dat stemt tot verheugenis. Want het doel, waarnaar zoo zeer gestreefd is, is bereikt. De propagandacommissie heeft eer van haar werk gehad, aan haar flinken arbeid is het te danken, dat het voortbestaan van dit zegenrijk geesticht verzekerd is.

ERRATUM.

In ann. overlijden H. I. v. d. Hoeden (zie vorig nummer) is bij de ondertekening abusievelijk vergeten, en kinderen.

BRIEFVENS.

„Onheiw Jeeumien“ in ons volgend nummer.

LIEFDEGIFTEN.

(Vervolg van het 1e Blad).

Aan ons bureau is in dank ontvangen:
Voor announce Spaansche griep: S. M. P., Vlietingen f2.50, N. N. Z. 0.75, Gelukkig bruidspaar 3. Bobby, Leuwarden 1, Suetoekoekeenda Leuwarden 1. Motto 49 1, N. N., 's Bosch 2, F. G. 0.50, Jak 1, M. M. 0.75, motto Pudding 1, C. E. 2.50, S. X. 1, N. N. te M. 5. verlovings Reine en Jo 4, Jos. C. 2000 1, B. v. R. Slot, 's Bosch 1, N. P. 1, Sophie en Elisabeth 0.50, Poons, den Haag 1.50, gecoll. op de bruiloft van Sal en Kuba 2.50, B. C. E. 5 motto Gajje soro 1.

Voor de ann. Jongste 10 maanden: deel collecte bruiloft Mendels-Mogendorff, Groenlo f9. Sophie en Elisabeth 0.50, Poons, den Haag 1.50, gecoll. op de bruiloft van Sal en Kuba 2.50, J. 2.50 N. S. 1, B. C. E. 5, F. S. 2, Delden 1, Leiden 1, N. N. 1, H. I. C. Gogelaan, Leiden 2, Maarten Weyl, Oldenzaal 2, motto Gajje soro 1, N. N., Elbergen 2. O. 1, ש"ס חר"ס, Oude Tonge 0.50, B. P. Rm., Harlingen 1, gecoll. op den 65sten verjaardag van den heer B. Sanders, den Haag 2.50, Mirjam, Groningen 1, N. N., Dalfen 1, S. M. P., Vlietingen 2.50, N. N. Z. 0.50, I. V. 0.50, Gelukkig bruidspaar 3, Brill 2.50, Tiel 2.50, L. C. Rotterdam 1, motto 49 1, uit medelijden, Almelo 1, N. N. Z. 0.50, S. B. 3, Jak 1, M. M. 0.75, צוק, כתר ויהי חתן וכלה 3.50, C. E. 2.50, Mietje te Amersfoort 2, N. N., Vianen 2, N. N. te M. 5, N. N. 4, verlovings Reine en Jo 3.50, Jos. C. 2000 1, H. B. 0.50, Erasmus 0.50, R. E. 1, Beppie 0.50, S. R. Eusebe 1.50, Sjoloum 3, T. de Gr. 1, uit Jacquelinij's sparpot 1, mevr. M., omdat ik Goldank niet verbrand ben 1, D. S., den Haag 0.50, M. E. H. 1.50, N. N. Kindhoven f1.—.

Voor het Paascheomité: T. S. Doko f5, Sjoloum 4, Voor R. Meir haat hines: T. S. Doko f3, S. B. 0.25.

Voor de tuberculose-jongge moeder m. 2 kinderen: T. S. f2, gecoll. op den 65sten verjaardag van den heer B. Sanders, den Haag 2.40, N. N. Z. 0.75, L. C., Rotterdam 1, N. N., Haaksbergen 2.50, S. X. 1, N. N., Eindhoven 1.

Voor de Joden van Littauen: M. M. f0.75, Toekomst 0.28.

Voor den 60-jarigen behoeftigen huisvader: S. N. f1, gecoll. op den 65sten verjaardag van den heer B. Sanders, den Haag 2.50, deel collecte bruiloft Mendels-Mogendorff, Groenlo 9.

Voor de Joodsche Invaliden: gecollecteerd op de bruiloft van Sal en Kuba f5, T. S. Doko 5, Leuwarden Jaartijd 2, verlovings Reine en Jo 4.

Voor de Pogroms (Oost-Europa): Uit Indië f10 N. N., den Haag 0.50, L. Melamed, Oldenzaal 2, No. 41 1, T. S. Doko 5.

Voor de behoeftige Israël. Kraamvrouwen: S. B. f2.25.

Voor de 2 ziekelijke meisjes te Hilvsum: S. B. f1.

Voor de Joden in Galicië: M. A. f0.50, Sjoloum 3.

MEDEDELINGEN VAN DE ADMINISTRATIE.

ALMELO. Onze ruimte is wel zeer beperkt, toch moeten wij even onze abonnees verwijzen naar de annonce der J. G. C. alhier. Gezien de successen van deze vereniging met haar ledenavonden en haar debatering avonden, gezien verder het feit dat bestuur zoowel als werkeude leden moeten noch kosten sparen om den avond zoo mogelijk te doen verlopen, betwijfelen we niet of onze jonge vereniging zal ook hier weer een succes kunnen boeken. Wij verwachten dan ook, dat de zaal van de Sociëit te klein zal blijken door het groote bezoek.

HET NIEUWE GHETTO

bij de M. V. HET HOLLANDSCH TOONEEL.
Directeur: Louis de Vries.

Aanstaande Woensdag zal in den Hollandschen Schouwburg, Plantage Middenlaan 24, door *Het Hollandsch Tooneel*, directeur Louis de Vries, de eerste voorstelling worden gegeven van *Het Nieuwe Ghetto*, door dr. Theodor Herzl, den pionier van het Zionisme geschreven. Dit drama behandelt op zeer treffende en indrukwekkende wijze het Joodsche familieleven. 't Behandelt den tragischen ondergang van een jong Joodsch advocaat in Weenen, die met de beste bedoeling voor de menschheid opkomt en daardoor ten gronde gaat.

De hoofdrol in dit drama zal worden vervuld door *Louis de Vries*, bij ons allen zeer bekend, vooral ook door zijn voortreffelijke uitbeelding van den Joodschen vader in *De familie Lehmann*. Wij kunnen daarom ook u ten zeerste aanbevelen dit stuk te gaan zien, te meer, daar het voor ons in geen geval kwetsend is, integendeel, het laat ons zien den ondergang van een Jood, die heeft gestreden voor zijn heiligste roeping.

Dat de vertooning iets bijzonders kan worden, daarvoor staat u het groote talent van onzen kunstenaar *Louis de Vries* borg.

Ondertrouwd: 6278
Is. E. GOMPERTS

en
DINA DE SOLLA.

Haarlem.
Amsterdam, N. Keizergracht 26
Huwelijkszegening 3 April a.s.
Parkzicht, Hobbemastraat 1, des
middags te 1 uur.

In plaats van kaarten

Ondertrouwd: 6343
DEBORA ELTE

en
HIJMAN OUDKERK.

BELO OUDKERK

en
LEVI ELTE

en
LEA ELTE

en
LOUIS LEVIE

Helder, 7 Maart 1919.
Dieren.

DE HUWELIJKSZEGENING

zal plaats hebben op Dinsdag
23 Adar II (25 Maart) a.s. te 12½
uur in het Casino-gebouw te den
Helder.

Receptie van 2—4 uur.

Heien word ons een **Dochter**
geboren.

S. E. DE JONG.

C. DE JONG—SCHIL.

אדר שני בתשע לחדש כסליו

עשרת שנה סיכור ללב

A'dam, 11 Maart.

Centraal lsc. Ziekenverpleging.

Volstrekt enige en algemeene
kennisgeving 6358

De Heer en Mevrouw

S. CLARENBERG—HIJMAN

geven kennis van de geboorte van
hun Dochter

MILLIE 6334

Amsterdam, 12 Maart 1919.

Boerhaavekliniek.

Haarlemmerstraat 59

De Heer en Mevr. L. CROONEN-

BERG—THOROM, geven uitsluit-

end langs dezen weg kennis van

de geboorte van een Zoon.

Ruyschstraat 47n.

Amsterdam 8 Maart 1919.

בר מצוה

van onzen oudsten Zoon

ARENT,

op Zaterdag 22 Maart (20 Adar II)

s.k. 12 פ'.

PHILIP A. TOF.

KAATJE TOF—LEEFMA.

Receptie ten onzen huize van

2—4 uur.

Veendam, Kerklaan. 6258

Kerkelijke Maerderjarigheid

van mijnen Zoon

PHILIP,

op Zaterdag 20 Adar-Sjünie.

22 Maart a.s.

Mevr. Wed. E. BROEKMAN-

Apeldoorn. Piza.

Receptie: Brinklaan 33 van 1½

tot 4 uur. 6284

Zondag 16 Maart 1919

hopen onze geliefde Onders

PH. FRITSMA 6280

en

J. FRITSMA—COHEN

honne

12½-jarige Echtvereniging

te herdenken.

Geve de Algoede, dat zij ook

de Zilveren- en Gouden Bruiloft

in gezondheid en parusio

mogen beleven.

Fam. JAC. DRIELMA.

Leeuwarden, 12 Maart '19.

Vrijdag 14 Maart 1919 hoopt

mijn innig geliefde Vrouw,

onze dierbare Moeder, onze

lieve Grootmoeder

R. ROSENBERG

haar 70sten Verjaardag

te herdenken.

Dat God haar nog vele jaren

in ons midden moge laten, is

de wensch van haar liefheb-

benden Man, Kinderen en

Kleinkinderen. 6270

A'dam, Utrechtsestraat 139

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dinsdag 18 Maart 1919 hoopt

onze geliefde Moeder,

de Wed. DINA LOCHER-

van Dijk

haar 70sten Verjaardag

te vieren.

Dat zij nog jaren gespaard

moge blijven, is de wensch

van haar Kinderen, Behuwd-

en Kleinkinderen. 6269

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Op den 19den Maart a.s.

hoopt onze geliefde Vader,

Behuwd- en Grootvader,

de Heer I. CROONENBERG

zijn 75sten Geboortedag

te herdenken.

Dat God hem nog lang moge

sparen, is de wensch van zijne

Kinderen, Behuwd- en Klein-

v. Woustraat 20. 6305

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zaterdag 15 Adar II 5679

(15 Maart 1919) hoopt onze

geliefde Moeder, Behuwd-

Groot- en Overgrootmoeder,

Mevr. de Wed. VAN EMDE

MARCUS

baren 93sten GEBOORTEDAG

te herdenken.

6255

Uit aller naam,

I. VAN EMDE.

den Haag, Noordeinde 71.

Ontvangdag: Zaterdag 15

Maart 1919 van 2 tot 5 uur.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Heden overleed na een korte

onze geliefde, onze geliefde

Moeder, Behuwd-, Groot- en

Overgrootmoeder,

Mevr. de Wed. ALIDA SUSAN-

geb. SERLUI,

in den ouderdom van 75 jaren.

Zij, die de overledene gekend

hebben, kunnen hessien, hoe

zwaar het verlies ons tref.

Uit aller naam,

J. SUSAN.

A'dam, 12 Maart 1919.

St. Anth. Breestraat 601.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tot onze niepe droefheid over-

leed heden, na een kortstondig

lijden, onze geliefde Groot- en

Overgrootmoeder,

Mevr. Wed. ALIDA SUSAN-

6333

in den ouderdom van 75 jaar,

diep betreurd door haar Klein-

en Achterkleinkinderen.

A'dam 12/3 19

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Heden overleed onze geliefde

Vriendin,

Mevr. Wed. SUESAN-SERLUI.

Familie BINO.

12 Maart 1919.

A'dam, 10 Adar II 5679

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Heden overleed na een kort-

stondig lijden, onze geliefde

Zoon, Broeder, Behuwdbroeder

en Oom,

de Heer T. VAN DIEN,

in den ouderdom van 32 jaar,

diep betreurd door ons allen.

Uit aller naam,

Wed. G. T. VAN DIEN-

Moscoviter.

A'dam, 11 Maart 1919. 6376

Miquelstraat 46n.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Heden overleed tot onze diepe

droefheid, onze Vriend en Collega

TOBIAS VAN DIEN,

in den ouderdom van 32 jaar.

Zij, die onzen omgang met hem

gekend hebben, kunnen beseffen,

betgeen wij in hem verliezen.

Namens het Personeel

CENTRALE KEUKEN (afd. Ritsuel)

11 Maart 1919.

A'dam, 9 Adar II 5679.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hiermede geven wij niet leed-

wezen kennis van 't overlijden

van onzen Vriend en Mede-

Heden overleed in den ouderdom van bijna 75 jaar, onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Mevr. de Wed. C. P. NORDEN-FORTUIN.

Chevondren,
M. LEVIE NORDEN.
G. LEVIE.
Groningen,
H. NORDEN.
P. C. NORDEN.
S. NORDEN-CATS. 6345
Zuilen,
S. DE WOLFF-NORDEN.
D. M. DE WOLFF.
den Helder,
A. COLTOFF-NORDEN.
L. COLTOFF.
Groningen,
J. NORDEN
en Kleinkinderen.
Groningen, 6 Adar II 5679.
8 Maart 1919.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, na langdurige, zware ziekte, mijn lieve oudste Zoon, en onze beste Broer
JACOB PHILIP.
in den ouderdom van bijna 18 jaar.
Wed. M. J. MOK-MULLER.
SELLEN MOK.
ROZA JACOB MOK.
SAM. MOK.
Haarlem, 10 Maart 1919.
8 Adar II 5679.
Rijnpark 7 6297

Wegens te late opgave eerst heden geplaatst.
Den 28 Febr. overleed te Amsterdam, onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder.
Mej. Wed. I. M. WALG—HORNEMAN.
in den ouderdom van bijna 94 jaar.
Slidrecht,
S. DEN HARTOG—WALG.
R. DEN HARTOG.
Leerdam, 6260
L. WALG.
R. WALG—MEIJER.
I. M. WALG.
M. WALG—VAN STRAATEN
en Kleinkinderen.
Slidrecht, 14 Maart 1919.
Leerdam, 12 Adar II 5679.

Heden overleed zacht en kalm in den leeftijd van bijna 69 jaar onze lieve Echtgenoot, Vader, Behuwd- en Grootvader,
de Heer S. v. d. HAL,
diep betreurd door ons allen.
Groningen
Wed. R. v. d. HAL—Hem.
L. MEIJER—v. d. HAL.
H. MEIJER.
Tapa Toean (Ned. O.-I.)
J. v. d. HAL.
Groningen
S. v. d. HAL—v. KOLLEN.
Rotterdam
G. ROBERS—v. d. HAL.
J. C. ROBERS.
Medan (Ned. O.-I.) 6404
K. v. d. HAL.
Groningen
I. H. v. d. HAL en Verloofde en Kleinkinderen.
Groningen, 10 Adar II 5679.
12 Maart 1919.

Heden overleed onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder, Mevrouw de Wed. HESTER VAN PRAAG—HARTOG,
in den ouderdom van 82 jaar.
Uit aller naam,
SUZE FRANKFORT—VAN PRAAG.
ALEX FRANKFORT
en Kinderen.
Haarlem, 12 Maart 1919.
11 Adar II 5679.

Voor de vele blijken van deelneming ontvangen bij het overlijden van onze geliefde Echtgenoot en Moeder, Mevr. GEZINA HERTZ—ONDERWIJZER.
betuigen wij onzen hartelijken dank.
JULIUS M. HERTZ.
JITTY HERTZ
6315

Voor de vele blijken van deelneming bij het overlijden van onze innig geliefde Dochter en Zuster, Mevr. G. HERTZ—ONDERWIJZER,
ontvangen, betuigt hartelijken dank
Familie A. S. ONDERWIJZER.
6316

Voor de vele blijken van hartelijke deelneming, ontvangen gedurende de ziekte en het overlijden van mijn innig geliefden Echtgenoot
S. PH. BARBER,
betuig ik, ook namens mijn Kinderen, mijn diepgevoelden dank.
S. BARBER—ELKAN.
Amsterdam, 13 3-19. 6330
Oude Doelenstraat 12.

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden bij het overlijden van onzen geliefden Echtgenoot, Vader en Behuudvader,
den Heer A. M. POLENAAR,
zeggen wij hartelijk dank.
Wed. A. M. POLENAAR—WALLACH.
R. A. LEVISON—POLENAAR.
S. LEVISON.
W. POLENAAR.
A'dam, 13 Maart 1919. 6386

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden bij het overlijden van onzen waarden Zwager, den Heer A. M. POLENAAR,
zeggen wij hartelijk dank.
LOUISE WALLACH.
ANNA WALLACH.
A'dam, 13 Maart 1919. 6388

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden bij het overlijden van onzen waarden Broeder, Zwager en Oom,
den Heer A. M. POLENAAR,
zeggen wij hartelijk dank.
M. B. J. POLENAAR.
C. POLENAAR—v. Es.
Wed. R. M. ABRAHAMS.
R. ELZAS—POLENAAR.
S. ELZAS.
Wed. H. LEVISON—POLENAAR.
Amsterdam, 13 Maart 1919.

Voor de blijken van deelneming betoond bij het overlijden van onzen dierbaren Broeder, Zwager en Oom, Wijlen den Eerw. Heer W. SPIER, betuigen wij onzen welgemeenden dank.
Fam. L. SPIER.
A'dam, 9 Adar II 5679.
11 Maart 1919. 6210

Voor de vele blijken van belangstelling, bij hun huwelijk ondervonden, betuigen ook namens wederzijds familie, hun innigen dank
M. J. VAN DER VELDE.
MARIE VAN DER VELDE,
De Vries
Amsterdam, 12 Maart 1919

Voor de vele blijken van belangstelling dezer dagen ondervonden, betuigen wij uitsluitend langs dezen weg onzen hartelijken dank.
REINA DE VRIES.
JO KLEIN.
6310

Voor de vele blijken van deelneming, ontvangen bij het overlijden van onze geliefde Zuster en Behuudzuster
BETJE THEMANS,
betuigen wij onzen hartelijken dank.
Zwolle, A. THEMANS.
Amelo, N. THEMANS.
Zwolle, I. THEMANS Jzn.
's Gravenhage, G. THEMANS Vos.
Rotterdam, R. MEIBERGER—THEMANS.
S. MEIBERGER Mzn.
S. LEVY.
Amsterdam, 14 Maart 1919. 6347
Rotterdam, 14 Maart 1919.

Voor de betoondde deelneming, bij het overlijden onzer lieve Dochter en Zuster,
Mevr. M. NATHANS—VAN LOEN,
betuigt onderget. namens allen, uitsluitend langs dezen weg, innigen dank.
A. VAN LOEN.
Den Haag, 8 Adar II 5679 (10 Maart 1919)

In plaats van Kaarten.
Voor uwe deelneming betoond bij het overlijden van onzen innig geliefden Echtgenoot, Vader, Behuud- en Grootvader,
den Heer K. J. ENTHOVEN,
betuigen wij U onzen hartelijken dank.
Uit aller naam,
Wed. K. J. ENTHOVEN—SCHÖYER.
Den Haag, Maart 1919. 6256

Dankbetuiging.
Aan Familieleden, Vrienden en Kennissen onzen hartelijken dank voor de attentie ter gelegenheid van onze Verloving van hen ontvangen.
VROUWJE DWINGER.
6265 DANIEL ZALIGMAN.
Leeuwarden, 14 Maart 1919.

Voor de talrijke bewijzen van deelneming, ons betoond tijdens de ziekte en bij het overlijden onzer geliefde Moeder, Groot- en Overgrootmoeder, Mej. de Wed. H. WIJNBURG-ROSENTHAL, betuigen wij, uitsluitend langs weg onzen hartelijken dank.
Wed. D. BLEIN-en kinderen.
Hoogeveen.

Voor de vele bewijzen van belangstelling betoond bij het overlijden van onze geliefde Zuster, Behuud- en Tante, betuigen wij uitsluitend langs dezen weg, onzen hartelijken dank.
E. POLAK-STEINBERG.
HERMAN POLAK
en Kinderen.
Enschede, 13 Maart 1919. 6361

De Heer en Mevrouw M. PARFUMEUR-VAN LEEUWEN betuigen hun hartelijken dank voor de talrijke blijken van belangstelling hun 9 Maart betoond.
Harlingen, 12 3-19. 6360

Voor de talrijke blijken van belangstelling bij onze Verloving ondervonden, betuigen wij uitsluitend langs dezen weg hartelijken dank.
RACHEL PAIS,
SIMSON DUVEN,
Winchoten.
6290

Voor de talrijke blijken van belangstelling bij de geboorte van onzen lieven Zoon ISIDORE ondervonden, zeggen hartelijk dank.
S. IZAÄKS.
E. IZAÄKS—VAN EMBDEN.
Winchoten, 9 Adar II 5679.
11 Maart 1919.

Voor de zeer vele blijken van deelneming bij het overlijden van onze dierbare Echtgenoot, Moeder, Behuud- en Grootmoeder, betuigen wij bij deze onzen hartelijken dank.
Uit aller naam,
D. CORTISSOS.
Hattem, Adar II 5679.
Maart 1919. 6248

Voor de zeer vele blijken van deelneming bij het overlijden van onze geliefde Zuster, betuigen wij onzen hartelijken dank.
DAVID ROZEBAND.
JA. ROZEBAND.
Adar II 5679.
Hattem, Maart 1919. 6249

EEN VALSCHE BESCHULDIGING

Is niet erger dan een valsche Piano.
Laat Uw Piano bij ONS stemmen.
KLEERKOOPER'S PIANOHANDEL,
GEINTOURBAAN 243. TELEFOON ZUID 2544.
EENIGE GOEKOOPTE PIANO'S VOORRADIIG. 6400

Voor de vele bewijzen van belangstelling, ons dezer dagen betoond, betuigen hartelijk dank
D. S. D'ANCONA.
A. D'ANCONA—FRANK.
D. A. D'ANCONA.
Den Haag. 6364

PLATINA.
Laat uw Diamanten moniteeren en zetten in Goud of Platina bij
S. G. DE MESQUITA,
Weesperstraat 96 Tel. C. 761
Met Goedkoopst en Solidst adres.
14 karaats Trouw- en Verlovings-ringen
à f.175 per gram.
Massieve Cachetringen
f.190 per gram.
14 Karaats dubbele HEERENKETTINGEN
vanaf 50 gram f.185 p. gram.
Ook alle soorten 2e hands Sieraden voordadig tegen sterk concurrerende prijzen. Alles massief 14 karaats goud, gewaarborgd door de Ned. regering. Geen koperzwandol, geen bedrog. Komt, ziet en overtuigt U.

Het Bestuur van „DE JODISCHE INVALIDE“, bericht de goede ontvangst van onderst. annou. ingek. giften:
Vrede naar Recht, Winterwijk f.350, Eere-avond Prof. Cocardus 7.83, Moeders verjaardag 4.25, Verl. Sanders-Pries 10.—, N. N., ter eere Poerim 25.00, stuk taart b'opbod verkocht op Rika's verj., R'dam 5.—, ter gel. 50sten verj. N. N., R'dam 10.—, 20 jar. Echtver. fam. P. 6.—, J. L., A'dam 5.—, Breda's Samen-zijn 25.00, S. P. 12.50, Sjiwe Slied E. d. H. 3.80. 6391
JAC. DAVIDS, 2e Penningm.

We zouden zoo gaarne onzen Verpleegden ter eere van פורים een extratie verschaffen. Wie stelt ons daartoe in de gelegenheid?
„DE JODISCHE INVALIDE“. A'dam.

Jonge, gemeste GANZEN,
Poulardes,
enz. 6339
S. M. KEIZER,
Poeller, onder Rabb. toezicht,
WATERLOOPLEIN 123 t/o Casino,
Tel. N. 5400 & N. 5986.

VERHURING VAN GEMEENTE-VOLKSTUINEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Amsterdam brengen ter algemeene kennis, dat er nog eenige tuinen, gelegen in de verschillende complexen, beschikbaar zijn.
Zij, die nog geen tuin van de Gemeente in huur hebben en voor het huren daarvan in aanmerking wenschen te komen, kunnen hier toe schriftelijk een aanvraag doen.
De aanvraag moet worden bezorgd aan het Bureau Hentgeveende Eigen-dommen, O. Z. Voorburgwal 127, waar zij naar volgorde van ontvangst zal worden genummerd, terwijl aan den bringer ervan een bewijs van ontvangst, bevattende het volgnummer, zal worden verstrekt. Indien de bezorging der aanvraag per post is geschied, zal een bewijs van ontvangst, het volgnummer vermeldende, den aanvrager worden toegezonden.
De aanvragers zullen volgens hun volgnummer, voorzover zulks mogelijk is, uit de overblijvende tuinen een keuze doen.
Op de aanvraag, waarvoor men zoo mogelijk een briefkaartformulier gelieve te gebruiken, moet ALLEEN werden vermeld: „AANVRAGE VOOR EEN GEMEENTE-VOLKSTUIN“, met duidelijk NAAM en ADRES van den aanvrager.
Amsterdam, 11 Maart 1919.
Burgemeester en Wethouders voornormd,
TELLEGEN.
de Secretaris,
J. J. ROOVERS, i. s.

KOOPT NU MATTEN!!
Vervangen dure stoffige karpotten.
140/180 c.m. f.450, 650, 775
180/230 c.m. (2 el) f.890, 1290, 1750
230/280 c.m. (3 el) f.1250, 20.—, 2750
Mooie dessins in rood, blauw, groen en bruin, franco rembours.
GEBR. POLAK,
JODEN BREESTRAAT 47 - A'DAM.

Nederl. Zionistenbond
Afdeling Amsterdam. 6373
GROOTE OPENBARE
POERIM-BIJENKOMST
op Maandagavond 17 Maart a.s. te 8 uur, i/h gebouw van de Mij. voor den Werkenden Stand.
Sprekers: Mr. ABEL J. HEZBERG en S. LISAUER.
Doelmatig: Mr. E. SANDERS-Wezberg.
Entree 15 cent.

Een valsche beschuldiging
Gez. BARBER's
Modemagazijnen
Oude Doelenstraat 12-14-16
6384 bij de Damstraat.
Onze Kousen-Reclame!
Prima Zwarte Kousen p. paar f.1.35
" " " " " " " " f.8.—
" " " " " " " " f.8.—
GEMEENTE AMSTERDAM.
Distributie van Levensmiddelen.
Biedende de week van 17 Maart tot en met 23 Maart 1919 zal worden verkrijgbaar gesteld op bon No. :
J 88 1 ons rijst, 14 cent p. pond, of 3 ct. per ons.
J 89 een pond gecondenseerde tapmelk à 30 cent per pond (ook verkrijgbaar in buisjes van 370 gram à 45 ct. en dan 3 buisjes tegen 3 bun).
J 90 1/2 m 96 op elken bon 0.1 L. melk.
J 97 een stuk (1 ons) kalizeep à 3 cent.
J 98 twee ons jam, à 11 ct. per ons.
J 99 een ons suiker,
J 100 anderhalf ons suiker 30 cent per pond (ritueel 34 1/2 cent).
J 101 anderhalf ons kaas, alle soorten, ook ritueel, (nagelkaas en de nog bij winkeliers aanwezige zachte kaas, kan zonder bon worden verkocht).
J 102 en 103 op elken bon een ons Amer. spek à 20 ct. per ons.
J 104 1/2 m 106 op elken bon een haring à 7 1/2 cent.
J 107 een half pond Klipvlisch à 65 ct. p. pond. (Deze bon blijft geldig tot 29 Maart.)
J 108 een half ons sago of pakmeel.
J 292 anderhalf ons Capucijners à 27 ct. p. pond.
J 293 1 ons bruine bonen, à 11 cent per pond.
J 294 1 1/2 ons groene erwten, à 11 cent p. pond.
J 349 Maandag en volgende dagen 1 K.G. kleiaardappelen, 8 cent per K.G.
J 350 Maandag en volgende dagen 1 K.G. aardappelen, (Witvlezig) 5 1/2 cent per K.G.
J 351 Donderdag en volgende dagen 1 K.G. kleiaardappelen, 8 cent per K.G.
J 352 Dorderdag en volgende dagen 1 K.G. aardappelen, (Witvlezig) 5 1/2 cent per K.G. (Men is verplicht bij het inlossen van een bon voor kleiaardappelen tevens een K.G. witvlezig aardappelen te nemen).
Op ons uit het kinderboekje wordt beschikbaar gesteld (de bon hebben een paarre kleur)
Bon 54 een half pond maizena 30 ct. p. 4 ons of 55 ct. p. half pond) of een half pond kindermeel (40 ct. p. pond, 21 ct. per half pond, of 17 ct. per 2 ons).
Bon 55 een half pond suiker.
Bon 56 tot en met 62 op elken bon een liter melk.
Het menu voor de Isr. Keuken voor Zondag en volgende dagen is: erwten met worteltjes, groentensop, hurspot, aardappelen met vleesch, aardappelen met stokvisch (melk-kost), hoerenskool.
Tot het bekomen eener weekkaart zal worden ingehouden voor de Rit. Keuken een der bonen J 350 of 352 benevens bon J 294.
En tot het bekomen eener dagkaart, voor de Rituele Keuken voor Dinadag een der bonen J 350 of J 352, benevens op Zondag bon J 294.
Burgemeester en Wethouders van Amsterdam.
6403

Huwelijk.
SERIEUSE SCHADJEN biedt zijn konstatie aan tegen aanneemelijke conditien. Br. fr. A 948 b. v. d. b.

HUWELIJK.

Weduwnaar, 32 jaar, met 1 kind van 2 jaar zoekt kennismaking met meisje of jonge weduwe zonder kinderen, tusschen 25-30 jaar, enigzins vermogend. Brieven liefst met portret, dat op eerewoord wordt teruggezonden onder No. B 515, bureau van dit blad.
3 Jongedames wenschen met 3 Heeren op een bal kenniss te maken
in een provincieplaats in Noord-Holland. Brieven onder No. B 518, bureau van dit blad.

Serieuse Sjadchen gevr.
Br. fr. B 533, bur. van dit blad.

Huwelijk.
Voor beschaaft orthodox meisje, 30 jaar, met huwelijksgift van f.10.000 wordt passende partij gezocht. Brieven onder No B 539 bureau van dit blad.

Huwelijk.

Net beschaaft heer, met uitstekende positie,
wenscht kennismaking met knap, beschaaft, eenvoudige Meisje van nette familie. Liefst enigzins bemiddeld, leeftijd 26 tot 29 jaar. Brieven liefst met foto, hetwelk direct teruggezonden wordt onder No. B 516, bur. van dit blad.

Ernstig gemeend.
Net Heer, reiziger, 38 jaar, goede positie, zoekt kennism. met nette jonge Dame, enigzins gefortuneerd, van nette fam., (niet verz. en verz. Br. No 30, Beek 8, JACOBSON, Paviljoengr. 11 Den Haag

GEVRAAGD IN DEN HAAG
voor 2 personen, b. b. b. h., liefst omtrek Plein. Br. onder No. 26 bij S. SCHAAF, Oppert 78a. R'dam. 6359

NOORD-BRABANT.
Twee heeren zoeken in Breda, Tilburg of Bostel
DEGELIJK PENSION,
bij heldere, nette, liberale familie. Brieven No. 1000 Poste-restante Bostel. 6346

ZWOLLE.
Heer, circa 25 jaar, (lib. Isr.) vraagt te Zwolle gezellig KOSTHUIS. Liefst met vrije Zit-Slaapkamer. Brieven onder No. B 534, bureau van dit blad.

Gez. BARBER's
Modemagazijnen
Oude Doelenstraat 12-14-16
6384 bij de Damstraat.

Huwelijk.
SERIEUSE SCHADJEN biedt zijn konstatie aan tegen aanneemelijke conditien. Br. fr. A 948 b. v. d. b.

GEVRAAGD
gemeub. Zit-Slaapkamer met Pension, door een dame, tegen 1 Mei. Br. No. B 531, bvdh.

Wordt gevraagd
Israëlietisch Pensionaat, voor jongen, leeftijd 6 jaar, met onderricht. Brieven: M. STEINBERGER, Dirk Hoogenraatstraat 21, Scheveningen.

OPVOEDING.
Tehuis gezocht tegen matigen prijs, voor jongen van 9 j., bij orth. lieden of Leeraar, wien het meer te doen is uit liefhebbijg een kind bij zich te hebben. Brieven met prijsopgaaf en waar, welke burgerschool(en) er zijn enz. B 524 bureau van dit blad.

Tehuis gezocht
voor achterl. jongen, 30 jaar, niet hulpbehoevend, gaat graag met kinderen en dieren om en kan in veel dingen behulpzaam zijn. Br. met prijsopg. enz. B 519 bvdh.

Gemeub. Kamer te Huur.
N. Heerenracht 199. huis. 6250

GEVRAAGD
ter overname een woning, huurj. f.20 — f.25 per maand, omtrek Weesperstraat, of 2 ongemeelede kamers met aparte kookgelegenheid. Brieven B 546 bureau van dit blad.

GEVRAAGD
tegen 1 Mei een Zit- en 2 Slaap-kamer met degelijk Pension, of met Keuken zonder pension. Br. franco B 542 bureau van dit blad.

Gemeub. Zit-Slaapkamer
met Pension. Brieven met prijsopgave B 540 bureau van dit blad.

Net Dagmeisje gevraagd,
in klein gezin, v. g. g. v. Mevr. POLENAAR, N. Achtergr. 27. 6354

De Israel. Dames-Vereeniging te Maastricht, zoekt voor een meisje van 17 jaar
plaatsing als Kindermisje, liefst in burger familie. Brieven aan de Voorzitter, Mevrouw GOUDBERG, Wilhelminasingel te Maastricht.

Mevrouw LISAUER—ASSONER, Plantage Parklaan 23, vraagt wegens huwelijk der tegenwoordige, tegen 1 Mei een
net Keukenmeisje,
v. g. g. v. Aan te melden iedereen avond tusschen 7 en 9 uur. 6352

GEVRAAGD
met 1 Mei, om mee te gaan naar Amsterdam, een net BURGER-MEISJE, ter assistentie in de huishouding. Adres: K. v. d. Hoort, Hoofdstraat, Neppel. 6351

Jong Echtpaar zoekt gemeub. Zit-Slaap, of gem. Zit- en Slaap, met vrijen opgang, bij menschen z. kind, omtrek Weesperstr. Br. B 571 bvdh.

Gooi of Gelderland.

Tijdelijke opname gevraagd in orth. gezin voor bloed-arm jeugmeisje (17 jaar) tegen ruime vergoeding; voorkeur in beschaaft gezellig milieu. Brieven onder lett. D Z 3348, aan BLIKMAN'S Adv.-Bur., Robin 17, A'dam. 6349

Pension gezocht.
Brieven B 563 bureau van dit blad.

Pension gevraagd.

Een Heer vraagt gemeub. Zit- en Slaapkamer met Pension, bij orth. Isr. Br. fr. lett. V, Boekhandel S. G. A. N. S., Weesperstraat 58. 6375

Aangeboden Zit-Slaapkamer met voll. Pension bij liber. Isr. aan de Tilanusstr. voor Heer b.b.h. (geen beroepspenk.). Br. letter O, Beek. SIMON HOFFMANN, Tilanusstraat 73.

AANGEBOEDEN
ZIT- en TWEE SLAAPKAMERS met of zonder pension of gebruik van keuken. Omtrek Muiderpoort. Br. onder B 565 bureau van dit blad.

Kamers m. pension aangeb.,
centrum stad. Br. fr. B 570 bvdh.

Dame vraagt bij nette familie, Zit-Slaapkamer met volledig pension, n. lib f.165.— per maand. Brieven onder B 550 bureau van dit blad.

Voor eenige dames en heeren bestaat gelegenheid om aan besloten tafel degelijk te dineeren.
Centr. Stad. Br. N.E. 1260, RICARDO'S Bijk. Reguliersgr. 99 A'dam.

Groningen.

Reiziger vraagt Slaapkamer m. of z. pension. Br. fr. B 551 bvdh.

Dame, eigen meubels hebbende, vraagt op Mei, op netten stand, gestoff. Zit- en Slaap. m. pension. Franco brieven met prijsopgaaf onder B 555 bureau van dit bla.

Een Juffr. met eigen bed vraagt in een eenvoudige gezin z. k., PENSION met HUISELIJK VERKEER. Brieven franco B 543 b. v. d. b.

GEVRAAGD

flinke degelijke Huishoudster, liefst middelbaren leeftijd, ou met Dienstmeisje alle voorkomende bezigheden te verrichten. Goed kennende koken, flink salaris en huish. verkeer. Br. A. v. d. SLUYS, Boekhorststr. 68, d-n Haag.

Keukenmeisje

of Juffrouw, orth., voor noodhulp of vast gevraagd, v. g. g. v. Brieven fr. B 568, b.v.d.bl.

GEVRAAGD

per 1 of half April, een flinke, nette HUISHOUDSTER, geschikt om met de telefoon en winkel om te gaan, leeftijd ongeveer 45 à 50 jaar. Zonder goede getuigen onnodig zich aan te melden. Meisje voor 't werk aanwezig. Brieven franco B 592, bureau van dit blad.

Biedt zich aan

nette Juffrouw, voor kinderen en lichte bezigheden. Br. B 568, bvdh.

April BIEDT ZICH AAN nette Juffr. als Huishoudster, uist. kann. koken en prima refer. Br. S. bij v. SPIEGEL'S Boekh. Mauritsstraat 16. 6380

Gez. BARBER's
Modemagazijnen
Oude Doelenstraat 12-14-16
6384 bij de Damstraat.

GEVRAAGD
gemeub. Zit-Slaapkamer met Pension, door een dame, tegen 1 Mei. Br. No. B 531, bvdh.

Wordt gevraagd
Israëlietisch Pensionaat, voor jongen, leeftijd 6 jaar, met onderricht. Brieven: M. STEINBERGER, Dirk Hoogenraatstraat 21, Scheveningen.

OPVOEDING.
Tehuis gezocht tegen matigen prijs, voor jongen van 9 j., bij orth. lieden of Leeraar, wien het meer te doen is uit liefhebbijg een kind bij zich te hebben. Brieven met prijsopgaaf en waar, welke burgerschool(en) er zijn enz. B 524 bureau van dit blad.

Tehuis gezocht
voor achterl. jongen, 30 jaar, niet hulpbehoevend, gaat graag met kinderen en dieren om en kan in veel dingen behulpzaam zijn. Br. met prijsopg. enz. B 519 bvdh.

Gemeub. Kamer te Huur.
N. Heerenracht 199. huis. 6250

GEVRAAGD
ter overname een woning, huurj. f.20 — f.25 per maand, omtrek Weesperstraat, of 2 ongemeelede kamers met aparte kookgelegenheid. Brieven B 546 bureau van dit blad.

GEVRAAGD
tegen 1 Mei een Zit- en 2 Slaap-kamer met degelijk Pension, of met Keuken zonder pension. Br. franco B 542 bureau van dit blad.

Gemeub. Zit-Slaapkamer
met Pension. Brieven met prijsopgave B 540 bureau van dit blad.

Net Dagmeisje gevraagd,
in klein gezin, v. g. g. v. Mevr. POLENAAR, N. Achtergr. 27. 6354

Bij alleenwonend Heer
te A'dam gev. MEID-HUISHOUDSTER,
v.g.g.v., leeft ca. 40 j., goed voork.
vereischt. Br. B 527 bur. v. d. bl.

Meid-Huishoudster.

In een der grootste provincie-
plaatsen van Noord-Brabant wordt
gevraagd een flinke Meid-
Huishoudster, goed kennende
koken en gerechten m. behulp eener
R.K. Diensthode lichte bezig-
heden te verrichten. Hoog loon.
Br. No. B 529, bur. van dit blad.

Met 1 April een
Juffrouw gevraagd
voor de huishouding. Brieven fr.
No. B 526, bureau van dit blad.

GEVRAAGD in het Port.
Weeshuis, J Breestraat 89, een
Keuken-Werkmeisje
Flink loon, veel vrij. 6783

Gevr. een nette
BURGERDOCHTER
bij een kindje van 1 1/2 jaar en
lichte huishoudelijke bezigheden, ook
kunnende koken, in liberaal gezin.
Br. No. B 562, bureau van dit blad.

GEVRAAGD
per 1 April te Den Haag in
klein gezin een **JUFFROUW**
of net **BURGERMEISJE**,
alleen om te koken en een kindje
van 1 1/2 jaar te verzorgen. Salaris
m. inbegrip v. wasgeld, f 325.—
per jaar. Br. fr. B 561, b. v. d. b.

Wordt gev. een
flinke JUFFROUW,
geschikt voor een zaak van neu-
delen en huishoudelijke artikelen.
Sabbath en feestdagen gesloten.
Ook genezen in de huishouding
behulpzaam te zijn. Diensthode
aanwezig. Eenige kennis van het
vak gewenst. Huishoudelijk verkeer.
Adres: J. ELZAS, Langestraat 35,
Alkmaar. 6298

Gevr. per 1 April een flinke
Meid-Huishoudster,
middelb. leeftijd, v. g. g. v. Per-
soonlijk aanmelden Rokin 120. 6800

Gevr. een net Diensthode,
lib., intern, zelfstandig kunnende
werken, v.g.g.v., loon f 50 p. w.
Kl. gezin. Adres: F. DE GRUOT,
Haarlemmerdijk 4. A'dam. 6301

Gevraagd in klein gezin
(tegen Mei)
lib. Isr. Huishoudster
genegen met behulp van werk-
vrouw alle voorkomende bezigheden
te verrichten. Brieven onder No.
B 523, bureau van dit blad.

Beschaffte burgermeisje
biedt zich aan

voor hulp in de huishouding en bij
kinderen te Amsterdam. Br. fr.
onder No. B 511, bur. van dit blad.

In een Provinciestad in het
Noorden, wordt gevraagd bij
een bejaarde Dame met inwonend
Zoon, een **Meisje**, niet beneden
de dertig jaar, dat geneigd is met
behulp van een Werkvrouw, alle
voorkomende bezigheden te ver-
richten. Br. fr. B 521, b. v. d. bl.

Perzische VAN FRANK, N. Heeren-
gracht 35, 6374
vraagt per 1 April flinke
HUISHOUDSTER.

In het Israël. Weeshuis te
's GRAVENHAGE, wordt
gevraagd
een orth. Keukenmeisje.
Indienstreding 1 Mei a.s. Zich
te wenden tot de directie
RAAMSTRAAT 45. 6369

Widuwe, middelb. leeft., biedt
zich aan als **HUISHOUDSTER**, tegen
vergoeding van kost en inwoning.
Br. No. B 558, bur. van dit blad.

Net Burgermeisje, ± 18 jaar,
zoekt een lichte betrekking
bij niet-liberaal lieden als assistente
in de huishouding. Liefst bosch-
rijke streek. Op goede behandeling
en gezellig huishoudelijk verkeer zal
meer gelet worden, dan op salaris.
Brieven B 560, bur. v. d. bl.

Mevr. DUNNER, Kazernestr. 23 h.s.,
vraagt, wegens ongesteldheid der
tegenw., voor direct een **FLINK**
WERKMEISJE (Isr. of Chr.), v.g.
g.v., loon f 225.—. Z.m.t.m. dagel.
na 7 uur 's avonds. 6328

DEN HAAG.

Wordt gevraagd in een
gezin met 1 schoolgaand kind,
wasch buitenshuis, een **NET**
MEISJE, loon f 5.— per week.
Br. No. 28, Boekh. S. JACOBSON,
Paviljoensgr. 9a Den Haag. 6292

GEVRAAGD

met Mei een 6381
net Christen Werkmeisje.
Adres: VEERSHYM, Amstel 69.

Nette orthodoxe Juffrouw
zag zich gaarne geplaatst
voor kinderen, liefst kleine. (Ook
voor tijdelijk). Br. franco B 573
bureau van dit blad.

HUISHOUDSTER

gevraagd begin Mei, in een
orthodox gezin te Winschoten, om
met hulp van een meid de huishouding
te bestieren. Brieven fr.
B 538, bureau van dit blad.

HUISHOUDSTER.

Gevraagd bij Weduwnaar
met kinderen een Juffrouw,
die gewend is zelfstandig op te
treden. Diensthode aanwezig. Br.
No. B 538, bureau van dit blad.

Voor direct gev.

een net **MEISJE** of **ROOD-
HULP**, van goede get. voorzien,
voor de keuken, gevegen 'werk-
meisje behulpzaam te zijn. Zater-
dags vrij. Mevrouw VAN DAM,
Oosterpark 47. 6356

Gevraagd te Enschede

tegen 1 Mei, bij drie personen,
een net Meisje,
een burgerperp kunnende koken en
huishoudelijke bezigheden verrichten.
Brieven lett. B 537 bur. v. d. bl. t.

Gevraagd tegen pr. April een

NET WERKMEISJE

hoog loon en veel vrij bij MEVR.
FEDDER, Sarphatistr. 147. 6388

Net Meisje gevraagd

om, met hulp van 2 dagen een
werkster, de huishoudelijke bezigheden
te verrichten. Loon f 250.— p. jaar.
Wasch vrij. Br. fr. B 544 b. v. d. b.

Een nette Wed. wenscht

nette bezigheden tot na-
middag. Br. fr. B 545 b. v. d. b.

Gevraagd MEID-HUISHOUDSTER,

(lib.), intern, f 5.— p. w., goede be-
handeling. Opgave van vorigen
werkkring of betrekking, v.g.g.v.
Br. No. B 547, bur. van dit blad.

Direct net Dagmeisje gevraagd tot

4 uur, klein gezin, loon f 5 p. w.
Ruyschstraat 45, 3e etage. 6350

In het Centraal Israël. Weeshuis

te Utrecht wordt tegen 1 of 15
Mei a.s. gevraagd een

Juffrouw

voor de huishouding tegen nader
overeen te komen salaris. Brieven
met opgave van leeftijd en refe-
rentiën aan de Directie. 6318

Hôtel GLASER, Arnhem,

vraagt tegen Mei a.s. een orthodoxe

Keukenmeid of Kookster.

LETTERZETTER

(2e LOONKLASSE)

gevraagd, bekend met Hebreeuwsch.

JOACHIMSTHAL'S

STOOMDRUKKERIJ.

Joden Houttuinen 92-102.

ONDERWIJZERES,

in 't hert van de acte Fransch

L. O. heeft nog eenige uren

disponibel. Br. fr. B 549 hvdh.

Er biedt zich aan een

flinke Verkoopster,

volkomen bekend m. den verkoop

van zijden en wollen stoffen, liefst

huiten de stad. Br. fr. B 553 hvdh.

Aank. 19 of 20 MODISTE

gevraagd. Sabbath en feest-

dagen gesloten. Provincieplaats in

Overijssel. Brieven onder lett. P.

aan den Isr. Leeraar van Goud. 6294

Voor direct gevraagd

FLINKE JONGEN,

leeftijd 15 tot 16 jaar, bij M. VELLE-

MAN, in rijwiel en onderdeelen.

Haarlemmerstraat 102, Amsterdam.

Het Kerkbestuur der Ned.

Israël. Gemeente te DELF-

ZIJL, roept sollicitanten op

voor de betrekking van

חזן רבי ושרת

op een salaris van f 1100.—

Zeer veel vrije tijd. Sollici-

tanten gelieven hunne brieven

te richten aan het Kerkbestuur.

TE KOOP AANGEBODEN

een bloeiende en

druk beklante Boter-

en Kaaszaak.

Brieven B 567 hvdh.

TE KOOP AANGEBODEN

50.000 SIGAREN,

voor f 45.— per mille

Adres: H. ELZAS, Jacob van

Campestraat 135. 6399

Te koop aangeboden

100 K.G. te kwaliteit

SCHIEPPOEDER

à f 1.10 p. K.G. Monstergat

verkoopbaar. Br. No. B 557 hvdh.

Agenten en wederverkopers

gevraagd.

voor mijn antiseptisch scheepspoeder

in elke plaats. Flinkte verdienste

en tevens REIZIGER. Br. fr.

B 572 bureau van dit blad.

Jongedame,

goed kunnende typen en eenigzins

bekend met boekhouden, zoekt

plaatsing op een kantoor.

Sjabbos en feestdagen vrij. Brieven

ouder No. B 520, bur. v. d. bl.

LAMPEKAPPEN.

VERKOOPSTER GEVRAAGD,

goed kunnende handwerken. Aanb.

Overtoom 25. 6341

INSPECTEUR

De AMSTERDAMSCH E MIJ VAN LEVENSVZERKERING, HEERENGRACHT No. 414,
zoekt een

INSPECTEUR VOOR AMSTERDAM

op gunstige voorwaarden. Sollicitatie schriftelijk in te
dienen onder opgaaf van referentiën. 6401

BROODWINNING.

Wegens dubbele zaken

Te Koop aangeboden

'n flinke zaak in Kruideniers- en Grutterswaren,
Boter, Kaas, Eieren, Chocolade en Suikerwerken.
Brieven franco B 569, bureau van dit blad.

Bestuurderen van het Joodsche Vacantiehuis,
zoeken Man en Vrouw zonder kinderen,
die de algeheele leiding op zich kunnen
nemen van het Joodsche Vacantiehuis,
hetwelk geopend zal zijn van April tot October.
Br. met uitz. Inlichtingen en referentiën aan den Secretaris,
S. I. DE VRIES Jr., Overtoom 4, Amsterdam. 6398

AGENTEN.

PLANTENBOTER-FABRIEK, die
prima kwaliteit PLANTENBOTER
ONDER RABBINAAL TOEZICHT
fabriceert, zoekt in ALLE plaatsen
van NEDERLAND goed ingevoerde
IJVERIGE AGENTEN.

Uitz. brieven met referentiën
onder No. L 418, Alg. Z.-Holl.
Adv.-Bure. C. BROUWER, Den Haag.

Een net, geh., orth. persoon zoekt een

goede broodwinning of

goede betrekking

in Amsterdam. Br. B 556 b. v. d. b.

STADSREIZIGER gev.

in Galanteriën.

In aanmerking komen alleen per-
sonen, bekend met het vak, om
vaste cliëntele te bezoeken.
Salaris en provisie. Br. fr.
B 552, bur. v. d. bl.

MANUFACTUREN.

Jongmans, 18 jaar. Manu-
facturiërsoort, bekend met de moderne
talen en met het courante Manu-
facturenvak, welbespraakt en goed
outwiskend, zoekt plaatsing
in hooversnoeiend vak, liefst als
VERKOOPER, hetzij in
winkel, magazijn of om te reizen,
extern of intern, van g. g. voorz.
Brieven onder No. B 541, b. v. d. b.

1500 GULDEN

te leen gevraagd, voor

1 jaar, per 1 April, tegen

hooge rente, door ver-

trouwd persoon.

Brieven franco B 513

bureau van dit blad.

MODES - HOEDEN.

Terstond gevraagd

bekw. Apprêteuses,

hoog salaris. Br. B 530 b. v. d. b.

Bij een 6363

Reis- en

Amusementsclub

kunnen zich nog enige be-

schafde Damen en Heeren

aansluiten, liefst in het bezit

van een fiets. Br. fr. lett. D. A. W.

aan NICH & VAN DITMAR, A'dam.

STENO-TYPISTE,

Israël. G. 4 jaar op een Effecten-

kantoor werkzaam als Correspondent

tegen in de Duitse en Holl. taal,

bekend met de fondsen-admini-

wenscht van betrek. te veranderen.

Zaterdag en feestd. vrij. De beste

refer. staan ten dienste. Salaris

nader overeen te komen. Brieven

onder B 564, bureau van dit blad.

GEVRAAGD

voor direct een aankomende

Costuumsaalsters. Mejuffr.

PERKEL, Zwamburgerstr. 57. 6397

Gevraagd door fa. J. J. DEL

CANHO, Kalverstraat 218, een

bekwame Winkeljuffrouw

die tevens genezen is tijdens het

zomerseizoen het filiaal in Zand-

voort te beheeren. Hoog salaris.

Schriftelijke aanbiedingen met

opgave van referentiën. 6396

Voor onze zaak in Manufacturen

en Confectie, op Zaterdag en feest-

dagen gesloten, vragen wij een

flinke VERKOOPSTER.

Firma GRUNWALD, Heider.

Terstond plaatsing voor

eenige

nette Leerlingen,

om het Costuumvak te leeren.

Adres: Maison G. DE LEROU,

Prinsengracht 700. 6317

HENRIETTE ELTE

Piano-Leerares.

SARPHATISTRAAT 122

Einddiploma Conservatorium te Amsterdam

Referentiën: J. B. DE PAUW,

JULIUS RANTGEN.

HILVERSUM.

PENSION-RESTAURANT

„DRUKKER”,

MAURITSLAAN 26—28.

TELEFOON INT. 998.

Onder controle v. h. Amsterd. Rabbinaat.

Voor de Paaschdagen is vroeg-

tijdige aanvragen gewenst.

Gezien: Adar II '79. 6220

Maart '19.

De Opperrabbijn van N.-Holland,

A. S. ONDERWIJZER.

HOLLANDSCHE

SCHOUWBURG.

N.V. HET HOLLANDSCH TOONEEL.

Directeur LOUIS DE VRIES.

Woensdag 19 Maart, 8 uur

„Het Nieuwe Ghetto”

„ZIONISTISCH TOONEELSPEL,

in vier bedrijven,

van Dr. TH. HERZL.

Prijzen van f 0.30 tot f 3.—

Telefoon 4

DERDE BLAD

van VRIJDAG 14 MAART 1918, No. 42.

תענית אסתר

ועצמו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלשת ימים

לילה יום

„En vast voor mij, eet en drinkt niet, gedurende drie dagen, nacht en dag“... z66 heeft het bevel geklonken... lang, lang reeds geleden... overbekend is het verhaal... En weldra is het weer een herdenken van die wonderbare redding... is het weer „loten-feest“... maar daarvoor is het een herdenken van de woorden die hierboven geplaatst zijn... Niet slechts dankbaarheid en vreugde op dien feestdag... maar éerst... onthouding... Eerst begrijpen dat in die dagen 't Godsvertrouwen de verlossing vooraf ging...

„En vast voor mij, eet en drinkt niet“... Zoo klomk het bevel... zoo klinkt het nog... maar helaas... veelal... wordt 't niet gehoord... nooit woorden van vrees voor 't nuttigen van een Purim-maaltijd... wel angst voor onthouding, den dag vóór 't feest... Wil 't dan niet begrepen worden... dat de betekenis niet alleen in het nuttigen van de spijzen zelve te vinden is?... Dat 't meer is dan een

„עצמו עלי ואל תאכלו ואל תשתו“... een vast voor mij, eet en drinkt niet... Begrijpt men dan niet dat ze bij elkander behooren te vasten... „עצמו עלי“... is 't niet l'af te zeggen... en zoo heet het toch... ik kan niet vasten... of... ik moet op reis... ben bang voor duizelingen... Kom... hebben de laatste oorlogsjaren 't niet geleerd... wat het zeggen wil... te vasten... al krijgt men dan wel op geregelde tijden zijn maaltijden... Onze naburen... daar zijn toch ook onze broeders... hebben zij 't niet moeten dragen?... Dan durft men nog te spreken over het gemis van een of twee maaltijden... 't is l'af... l'af en... ondankbaar... Wij hebben het spook van den honger niet gekend... vastendag... vastendag van Ester... De naam van een vrouw... Nu?... waar zijn ze... de talrijke jonge meisjes... die toch zoo belangrijke plaats innemen... in de kern van 't Joodsche geloof?... Komaan... huiselijke besnoeringen... vermoeidheid... zwakte... neem... dat is 't niet wat haar weerhoudt... 'tis de slappeid... ze schamen zich ervoor... weten 't wel... dat 't meer is dan 't onthouden van spijzen en drank... Als ze vasten... dan is 't een nader treden tot het Jodendom... en... tegenwoordig... Ra daarom vraag ik het... die het nog in zich hebben... één glimpje van 't Joodsche godsdienstige begrip... niet weggedoeld in nationale luiheid of raag-gemakzucht... maar echt kernachtig Joodsch... laten ze zich scharen onder de banier van het Jodendom... en wel gedenken wat het beteekent „עצמו עלי“ te vieren... als een תענית... Als 't z66 geschiedt, dan eerst zijn ze in staat om te beoefenen de hoogte beteekenis van de תענית של פורים... En dan hoop ik voor allen dat het steeds in gezondheid en opgewektheid moge wederkeren... dat korte feest... wat zoo echt feest kan zijn... kan zijn... als het volgt op onthouding.

M. v. H.

Enige bijdragen tot de Geschiedenis der Joden te Amsterdam,

uit verschillende bronnen naverteld door

A. H. WOLF.

—o—

REGLEMENT

voor de

Vereenigde Drie Gemeenten.

(Vervolg).

Art. 21.

De mahamad benoemt de 6 parnasim van de godsdienstschool Talmud-tora en zullen beide tezamen de Ascamot (reglementen) maken, naar welke die inrichting zal beheerd worden.

Art. 22.

De werkzaamheden, die de tegenwoordige ambtenaren te verrichten hebben, zijn als volgt: Mordehay de Castro (Crasto?) zal aan alle kinderen het (Hebr.) alfabet en het spellen leeren tegen een jaarlijksch salaris van f150.

Joseph De Faro zal verder onderwijs in het (Hebr.) lezen en in dat der Parasa (wekel. afdeeling der Wet) geven en jaarlijks ontvangen f250. Abraham Barug zal den post van Hazan (voorzitter) vervullen en in het vertalen der Parasa in het Spaansch onderrichten tegen een salaris van f350, benevens f50 voor huishuur, makende totaal f400.

Haham Isaac Aboab heeft de (Hebr.) taalkunde te onderwijzen en het lager onderricht in de gemara (uitbreiding der mondell. wet) te geven; verder de predikatiën in de avondschool te houden; een en ander tegen een salaris van f450.

Haham Menasse Ben Israel heeft maandelijks één Sabbat predikatie te houden tegen eene bezoldiging van f150.

Haham Saul Levi Mortera zal het hooger onderwijs in de gemara geven en drie predikatiën in elke maand houden en daarvoor genieten f600, benevens 100 manden turf.

Haham David Pardo zal het beheer over de begrafenissen hebben en adjunct-administrateur van Bet-Chaim (gemeentebegraafplaats te Ouderkerk a/d Amstel) zijn. Voor de diensten door hem reeds bewezen en nog te verrichten, zal hij jaarlijks genieten f500 en 100 manden turf.

Immanuel Abendana, als Hazan de Hebra (hulpvoorzitter) fungerende, zal jaarl. ontvangen f60. De Samas (Koster) Jacob Franco zal voor de verrichtingen, die de mahamad hem oplegt, jaarlijks genieten f180 (volgens een ander Handschrift f160).

De Samas Abraham Pelegriño voor zijne diensten jaarlijks f160.

De Samas Daniel Del Valle voor zijne diensten jaarlijks f140.

Art. 23.

Bij de asurot (kerkelijke feestviering) voor brudegoms en de Brudegoms der Wet of wegens de geboorte van een zoon, zal het volgende onveranderlijk in acht genomen worden: zij, die daarbij betrokken zijn, zullen de miavot (kerkel. plechtigheden) van 's avonds en 's morgens naar goedvinden kunnen begeven en een Cohen (afzameling eens priesters) en Levi (uit den stam van Levi) en zeven uit den stam Israëls, die brudegom zelve niet medegerekend voor den Sepher (Wetsrol) kunnen roepen.

De brudegom, de Bahal-Berit (iemand, wien een zoon geboren is) en de 9, die voor den Sepher geroepen worden, zullen naar goedvinden kunnen offeren en aan anderen verboden zijn, bij die gelegenheid offer te doen.

Art. 24.

Op Simha Tora (feest van de Vreugde der Wet en Sabbat-Berit (den daarop volgenden Sabbat zullen de brudegoms der Wet op de daartoe bestemde plaatsen ter zijde van den Hechal plaats nemen naast den Hazan-Tora (eerste Brudegom der Wet) zal de voorzittende Parnas en naast den Hazan Berit (tweede Brudegom der Wet) de hem opvolgende voorzitter zitting nemen. De andere brui-

degoms, die Asura hebben, zullen door de genoemde twee parnasim op eenvoudige wijze en zonder eenige verdere begeleiding naar hunne gewone zitplaats vergezeld worden.

Art. 25.

Om de taak des voorzittenden Parnes te vergemakkelijken en der gemeente moeielijkheden te besparen, zal het roepen voor den sepher op de volgende wijze bij loting plaats hebben:

Er zal een kist gemaakt worden met 10 vakken. In de 5 links zullen briefjes gestoken worden met de namen van al de mannelijke leden der gemeente boven de 13 jaren en geclasseerd als volgt: In het 1ste vak al diegenen, die op Sabbat en feestdagen als 1ste Israël. zullen moeten geroepen worden. In het 2e vak zij, die gehuwd en 25 jaren oud zijn, tusschen welke eene loting zal plaats hebben om te bepalen wie als 2e, 3e of 4e Israël. zal geroepen worden of als laatste op Ros-Hodes (Nieuwe Maansfeest). In het 3e vak de gesalarieerde Hahanim en de oude gemeentelieden om als 5e Israël. geroepen te worden op sabbat-feest- en vastendagen, zoodmede bij de lezing der Sira (loftied op den Uittocht van Egypte) en der 10 geboden. In het 4e vak alle mannen tusschen 18—25 jaren, tusschen welke door loting zal aangewezen worden, wie op Maandag en Donderdag als eerste Israël. en op Ros-Hodes en voor den tweeden sepher op feestdagen zullen geroepen worden. In het 5e vak de jongelingen tusschen de 13—18 jaren om geroepen te worden op Sabbat-middag.

Al de uitgetrokken briefjes worden, ten bewijze dat de daarop genoemde personen hunne functie volbracht hebben, in het daarmede overeenstemmend vak rechts geworpen.

Art. 26.

Zij, die pas in dit land gekomen of pas tot het Jodendom toegetreden zijn, ook zij, aan wie eene dochter geboren werd, zullen, met terzijdestelling der loting, voor den sepher kunnen geroepen worden en vrij zijn om te offeren voor hoeveel en voor wie zij goedvinden.

Art. 27.

De gemeentelieden, die buitenlands geweest, en de zieken, die hersteld zijn en wier namen dus niet waren uitgetrokken, zullen bij het uithalen van den sepher het agomel (dankzegging voor hun herstel) uitspreken. Zij, wier namen tengevolge van zeer lange afwezigheid uitgetrokken waren, kunnen, met goedvinden van den voorzittenden parnas, nogmaals in de gelegenheid gesteld worden voor den sepher geroepen te worden en zal ten dien einde een biljet met hun naam opnieuw in de kist gestoken worden.

Art. 28.

Ieder, die door het lot of op andere wijze voor den sepher geroepen wordt, kan naar goedvinden offeren, mits de eerste offering voor de sedaca (armenkas) zij.

Art. 29.

Niemand, die niet voor den sepher geroepen is, zal voor het heil van een ander mogen offeren, maar zal zoodanige offering plaats hebben onder bijvoeging der woorden por so intencion (voor hen, die hij in gedachte heil wenscht) en wel alleen op het tijdstip, dat de sepher uit den Hechal gedragen of er weder in geplaatst wordt, teneinde de gemeentelieden gedurende het voorbijdragen van den sepher niet te lang staande te houden of hen aldan in het zingen der Psalmen te bemoeielijken.

Art. 30.

Bij het dragen van den Sepher wordt het wilkeurig begeleiden door de gemeentelieden verboden.

Art. 31.

De Mahamad benoemt de 6 bestuurders der gebroederschap Bikoer Cholim (tot ziekenbezoek, bijstand aan behoeftigen, bezorging der lijken), stelt met deze hare reglementen vast en benoemt met deze hare leden. Deze laatste zijn verplicht de hun volgens rooster toekomende werkzaamheden naar eisch te vervullen, vervallende zij bij onwettig verzuim en geen plaatsvervanger stellende telkens in eene boete van f1 van welke oplegging aan den Gabay der gemeente zal worden kennis gegeven.

Art. 32.

Voor den eersten maaltijd aan de Abelim (treurende om naaste betrekkingen) na de begrafenissen toe te dienen, zal, naar gelang van hun getal f4 tot f6 mogen besteed worden. Geeft de parnas meer uit, dan blijft dit voor zijne rekening.

Voor de Abelim zal bij het eindigen der verschillende treurtijden geen afzonderlijke zitbank ter Synagoge zijn, maar ieder zal op zijne gewone zitplaats gezeten zijn.

Art. 33.

De armen, die op Ros-Hodes (nieuwmaansfeest) van de Sedaca zullen genieten, moeten van goed en redelijk gedrag zijn en zullen bij het lot worden aangewezen. De vastgestelde beddelingsommen zijn van f2 tot f6 's maands.

Art. 34.

Wanneer iemand eene pretentie heeft op een ander, betreffende goederen en niet omtrent wijsels of beslag, waarbij te lang oponthoud voor den eischer te schadelijk kan zijn, zal hij hem door den Samas (koster) voor den mahamad laten dagen, welke in beider tegenwoordigheid en met beider goedvinden scheidsrechters zal benoemen om de zaak binnen 3 dagen in der minne bij te leggen. Komt men na hunne uitspraak niet tot overeenstemming, dan zijn de partijen vrij, om te procederen en hun recht te verdedigen waar zij willen. Heeft iemand, zonder vooraf op deze bepaling te letten, zijn geloofsbroeder voor het gerecht gedaagd, dan zal hij naar omstandigheden gestraft worden.

Art. 35.

Wanneer in den mahamad iets behandeld wordt betreffende een persoon, die een zijner leden tot in den 4den graad van bloed- of aanverwantschap bestaat, of wanneer dit lid met dien persoon in vijandschap leeft, zal hij daarvan aan zijne medelieden kennis geven en zal, op de wijze, zoodals de Ascamot (reglementen) der gemeente nader zullen aanwijzen, een lid van den voorgaanden mahamad in zijne plaats gesteld worden, om met de overige leden het punt te bespreken. Blijft hij daarin in gebreke, dan zal de mahamad, zoodra hij van de omstandigheden kennis heeft, uit eigen beweging een plaatsvervangend lid benoemen.

Art. 36.

Men zal voor de overledenen slechts kunnen laten Escava (gebed voor de zielrust) zeggen gedurende het jaar sedert hun overlijden, en wel bij het openen van den hechal en bij het wegdragen van den sefer van de teba. Zij, die voor den sefer geroepen geroepen worden, kunnen Escava laten zeggen voor wie ze willen en op den dag van Kipur (Grooten Verzoendag) zal voor allen — voor wie dit gewenscht wordt — dit gebed gezegd worden.

Art. 37.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 38.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 39.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 40.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 41.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 42.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 43.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 44.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 45.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 46.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 47.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 48.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 49.

De heilige gebroederschap Hes-Haim (onderwijs in de Wet) opgericht door de gemeente Bet-Jahacob, zal blijven voortbestaan en beheerd worden door de bestuurders volgens de reglementen van genoemde instelling.

Art. 38.

De mahamad zal jaarlijks niet meer mogen uitgeven, dan de inkomsten en belastingen der gemeente bedragen en zal daarvan in geen geval mogen afgeweken worden.

Art. 39.

De Hazan (voorzitter) zal niemand bij het roepen voor den Sepher zonder toestemmen van den mahamad mogen tituleren of miserehah (een zegewensch) geven. Doet hij dit, dan belooft hij telkens een boete van f3.

Art. 40.

De Sophar (Bazuin) zal op Ros-Asana (Nieuwjaarfeest) bij de lezing der Musaph (bijevoegd-gebed) en bij de herhaling.

Art. 41.

Alle voorwerpen, die der 3 gemeenten voorwaardelijk ten geschenke gegeven zijn, zullen onder de zelfde voorwaarden bij de vereeniging in gebruik blijven.

Art. 42.

Deze overeenkomst zal door de vereenigde gemeenten in acht genomen worden, zoodals ze in bovenstaande 41 art. vervat is. Er zal daarin door den Mahamad geene verandering mogen gemaakt worden, tenzij met eenparig goedvinden van ons ondergeteekenden, die ze uitgeworpen hebben, of van diegenen, die in verloop van tijd in onze plaats zullen getreden zijn, zoodat over alle veranderingen steeds door zes personen eenparig besloten moet worden, strekkende dit alles ter eere van den heilige God en zijne heilige leer.

get. Selomoh Abaz.

Joseph Cohen.

Joseph Abenacar.

Abraham Aboab.

Matatias Aboab.

Aron Cohen.

Op Sabbath 6 Kislev 5399 werden bovenstaande 42 artt. ingevolge besluit der 6 gemachtigden van de tebo's der 3 gemeenten afgekondigd en op 28 Adar II door de hoofden der gezinnen goedgekeurd. Bij die gelegenheid werd art. 25 dus gewijzigd.

Art. 25 (gewijzigd).

Tot het roepen voor den sepher zullen in de kist slechts 3 vakken zijn; in het eerste worden de namen van alle gehuwde gemeentelieden en van die der ongehuwden van 20 jaren en daarenboven gestoken, teneinde volgens het lot voor den sepher geroepen te worden als 1ste, 2e, 3e of 4e Israël op Sabbat, of als Israël. op Ros Hodes of bij de lezing uit een tweede sepher. In het tweede vak bevinden zich de namen van alle leden boven de 50 jaren zoo mede die der gesalarieerde Hahanim en van hen, die als maslim (5e Israël) op Sabbat, feest- en vastendagen, zoodmede bij de lezing der sidra en der 10 geboden voor den sepher zullen geroepen worden. In het derde vak worden de namen der jongelingen tusschen de 13 en 20 jaren gedaan en zullen die voor den sepher geroepen worden op Sabbat-middag, op Maandag en Donderdag.

(Wordt voortgezet).

KERKERAAD.

Extract uit het rapport der Commissie benoemd in de vergadering van 17 Juni 1918 tot onderzoek van de financiële stukken der gesubsidieerde instellingen voor onderwijs.

AMSTERDAM, 13 Januari 1919.

Bij Uw besluit van den 17 Juni 1918, werden wij met den heer L. van Gelder benoemd tot Commissie van onderzoek van de financiële bescheiden der gesubsidieerde instellingen. Tot ons leedwezen was de heer van Gelder door ongesteldheid verhinderd aan de werkzaamheden onzer Commissie deel te nemen.

Onze bevinding ten aanzien der door ons onderzochte bescheiden is de volgende:

ad A. Stukken Ned. Isr. Godsdienstarmenschoolen. Blijkens de Rekening en Verantwoording der Commissie van Toezicht over die scholen kon dank aan de meerdere ontvangsten, in de grootere kosten van de huishouding der school worden voorzien en zelfs een bedrag f1250.— worden aangewend tot buitengewone aflossing van de extra hypotheek ten laste der instelling. Ook zijn verschillende uitgetolte obligatiën ten haren laste, waarvoor op de begroting der Scholen een bedrag van f900.— was uitgetrokken, niet ter betaling aangeboden.

De Rekening en Verantwoording sloot met een kasbaldo van f1655.76, welk bedrag in de Rekening en Verantwoording over 1918 zal worden verantwoord.

Op de begroting der instelling trok onze aandacht de hoogere raming voor uitgaven van het onderwijzend personeel in verband met de openstelling van een nieuwe school in het stadskwartier over het IJ en de plannen der Commissie tot het scheppen eener gelegenheid tot het verstrekken van godsdienstonderwijs in de Transvaalbuurt.

Wanneer de Commissie van Toezicht de regeling aanvaardt, die voor het onderwijzend personeel der gemeentelijke godsdienstscholen is ontworpen, zal in de voor subsidie aangevraagde bedragen van f27000.— voor gewone subsidie, f2200.— voor duurtetoelag en f1600.— voor het Pensioenfonds, wijziging moeten worden gebracht.

Wij meenen, vooruitlopende op Uw beslissing ter aanzien der bij U thans nog aanhangige regeling, Uw Raad te mogen aanbevelen ter beschikking van de Commissie te stellen de bedragen wegens de genoemde subsidie, op de ontwerp-begroting over 1919 uitgetrokken.

ad B. Stukken Bewaarschool voor

Ned. Isr. Minvermogens.

Het op de begroting der instelling over 1917 geraamde tekort van f1836.125 kon niet door andere middelen worden gedekt, en is integendeel tot f1871.835 gestegen.

In tegenstelling met 1916 toen het tekort uit vrijwillige bijdragen werd bestreden, moest het in het jaar 1917 worden gedekt door het te gelde maken van eenige effecten aan de instelling behoorend.

De begroting over 1919 sluit met een geraamd tekort van f1315.325. Het Bestuur vreest voor een ontwrichting der financiën der instelling, die het te bedenkelijk voorkomt, nu de school naar deszelfs oordeel dringende behoefte heeft aan ingrijpende verbeteringen, die alleen uit geldgebrek moesten worden uitgesteld. Het verzoekt Uw Raad daarom ernstig de vraag in overweging te nemen of het niet mogelijk is de subsidie over dit jaar met f1000.— te verhoogen tot f4500.—.

Onze Commissie kan de inwilling van dit verzoek allezins aanbevelen en vleit zich, dat de Raad ten gelege tijd wel zal willen besluiten, om de subsidie over 1919 met het gevraagde bedrag te verhoogen.

ad C. Stukken Ned. Isr. Seminarium.

De rekening en verantwoording der instelling over 1919 wijst een tekort aan van f30.04. Curatoren konden uit de middelen der instelling aan het personeel een duurtetoelag verleen.

De begroting over 1919 wijst slechts in ondergeschikte punten af van die over 1918 en gaf onze Commissie geen aanleiding tot een bijzondere bespreking.

ad D. Stukken Godsdienstschool der Vereeniging tot bevordering der Joodsche belangen in de gemeente Watergraafsmeer.

De rekening en verantwoording der school over 1917 sluit met een batig saldo van f2.51.

Op de begroting over 1919 zijn de bezeldigingen van het onderwijzend personeel verhoogd, evenals

de kosten van huur van de lokaliteiten voor het godsdienstonderwijs beschikbaar gesteld in de M. U. L. O. school in Watergraafsmeer, in verband met in gebruikneming van een derde lokaal.

Hoewel in het begeleidend schrijven daarvan geen melding is gemaakt, trok het onze aandacht, dat de post voor pensioenbijdrage ten behoeve van het onderwijzend personeel van de begroting is afgevoerd, naar wij vernemen op grond, dat tusschen het Kerkbestuur en het bestuur der instelling geen overeenstemming is verkregen ten aanzien van de voorwaarden van deelneming der vereeniging aan het Pensioenfonds.

De begroting sluit met een tekort van f1385.—.

ad E. Joodsche vereeniging Betsalel.

De begroting over 1919 toont in totaal een nitgaaf aan van f1220.— tegen f1020.— over 1918.

Aan het verzoek van het bestuur om het subsidie met f200.— te verhoogen, kan echter op grond van het Raadsbesluit van den 14 Juni 1917 no. 98, waarbij is bepaald, dat de gemeente niet verder zal gaan, dan tot het geven van een subsidie tot ten hoogste van de helft der totale kosten, niet worden voldaan. Onze Commissie vermeent, dat in overeenstemming hiermede het subsidie moet worden bepaald op f610.—.

Resumerende heeft onze Commissie de eer u te adviseeren:

a. goed te keuren de door de Commissie van Toezicht over de Ned. Isr. Godsdienstarmenschoolen, het bestuur der Bewaarschool voor Ned. Isr. Minvermogens, curatoren van het Ned. Isr. Seminarium, het bestuur der Vereeniging tot bevordering der Joodsche belangen in de gemeente Watergraafsmeer en het bestuur der Joodsche vereeniging Betsalel ingezonden rekeningen en verantwoordingen betreffende de door hen beheerde instellingen over 1917, en dezelve begrotingen over 1919.

b. te verleenen

10. aan de Ned. Isr. Godsdienstarmenschoolen een subsidie van f35000.— (post 188 der ontwerp-begroting 1919) en een extra subsidie van f2000.— als bijdrage ten behoeve van het Pensioenfonds (post 190);

20. aan de Bewaarschool voor Ned. Isr. Minvermogens een subsidie van f3500.— (post 191);

30. aan het Ned. Isr. Seminarium een subsidie van f5000.— (post 192);

40. aan de vereeniging tot bevordering der Joodsche belangen in de gemeente Watergraafsmeer, ten behoeve van haar Godsdienstschool, een subsidie van f1400.— (post 199);

50. aan de Joodsche vereeniging Betsalel, ten behoeve van haar cursus voor herhalings- en voortgezet godsdienstonderwijs een subsidie van f610.— (post 202).

Onze Commissie veroorlooft zich voorts nog de volgende opmerkingen van algemeenen aard.

Aan den wensch door den Kerkeraad op instigatie van een vroegere Commissie kenbaar gemaakt aan de besturen der gesubsidieerde instellingen, tot inzending bij de subsidieaanvragen van een beknopt verslag van den toestand der door hen beheerde instellingen, is deze keer alleen door curatoren van het Ned. Israël. Seminarium voldaan, van welker verslag wij met belangstelling kennis namen.

Zij heeft ook de vrijheid gevonden terug te komen op een opmerking gemaakt door de Raadscommissie, benoemd in de vergadering van 23 Mei 1910 tot onderzoek van de voordracht des Kerkbestuurs tot wijziging van het Reglement, voorkomende in haar verslag van den 14 November 1910, welke luidt als volgt: „Onze Commissie vergunt zich hierbij tevens de vraag, of het niet aanbeveling zou „verdiene de Commissie van Toezicht over de „Godsdienstarmenschoolen in overweging te geven „haar naam te veranderen in dien van „Commissie „van Toezicht over de Nederl. Isr. kosteloze Gods- „dienstscholen“. Behoort, zoo vroeg onze Commissie „zich af, in den tegenwoordigen tijd de naam „Armenscholen“ in de Joodsche gemeenschap te blijven „voortleven, nu een soortgelijke terminologie in „de maatschappelijke samenleving sinds lang, en „terecht, in den ban is gedaan“.

Deze opmerking is indertijd overgebracht aan de Commissie van Toezicht over de N. I. Godsdienstarmenschoolen en door deze beantwoord met de mededeeling, dat financiële verbintenissen vooral bezwaar waren daaraan te voldoen. Nu op die scholen nog rustende leeningen op een klein bedrag na alle zijn afgelost, rijst bij onze Commissie de vraag of de kwestie van de naamsverandering der scholen niet weder onder de aandacht der Commissie van Toezicht moet worden gebracht. Onze Commissie vleit zich, dat de Raad die vraag weder opnieuw aan de Commissie van Toezicht zal willen overbrengen.

Extract uit het rapport der Commissie benoemd in de vergadering van 14 Februari 1918 tot onderzoek van het voorstel van de heeren mr. Z. van den Bergh, Tob Groen en mr. Jules N. de Vries tot wijziging van art. 14 van het Reglement

AMSTERDAM, 29 Januari 1919.

